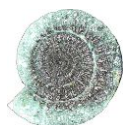

Raahe Pyhäjoki Siikajoki 2022

SSAB Europe Oy Raahan tehtaan 400 kV voimajohtohankkeen arkeologinen inventointi

Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz 12.12.2022

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIA*PALVELU*

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti arkeologisen inventoinnin liittyen SSAB Europe Oy Raahen terästehtaan 400 kV:n voimajohtohankkeeseen. Tarkasteltavana on kuusi vaihtoehtoista linjausta, jotka kulkevat Raahen kaupungin ja Siikajoen sekä Pyhäjoen kuntien alueilla. Liityntäpisteet ovat Siikajoen sähköasema ja Pyhäjoen kunnan puolelle suunnitella oleva Hanhelan sähköasema. Linjausten kokonaispituus on yhteensä n. 196 km, josta kokonaan uutta linjaa on n. 127 km, osittain linjaukset ovat päällekkäisiä. Noin puolet linjoista on viime vuosina inventoitu muiden hankkeiden yhteydessä, ja niiltä osin ei tehty maastoinventointia. Maastoinventoinnin suorittivat FM Jaana Itäpalo ja MA/FM Hans-Peter Schulz 25.9.-30.9.2022. Työn tilaajat ovat SSAB Europe Oy ja AFRY Finland Oy.

Alue on monin paikoin arkeologisesti erittäin potentiaalista, Raahessa ja Pattijoella sijaitsee huomattava kivikautisten kohteiden keskittymä, erityistä on jätinkirkkojen keskittymä, joita tunnetaan seitsemän – jätinkirkot ovat avainkohteita seudun kivikautisen, osin myös pronssikautisen asutuksen selvittämisessä. Linjausten läheisyydestä tunnettiin ennen inventointia 17 arkeologista kohdetta: yksi niistä on hiljattain löytynyt **Ojastenojan** jätinkirkko Raahen Piehinggissä (Museoviraston rekisteriportaalin tunnus 1000044935), useita röykkiöitä sisältävä kivilaudelle ajoittuva **Jylhänharju N** (582010012) sekä viisi kivikautista asuinpaikkaa. Alueella sijaitsee useampia metallikautisia kohteita: **Kertunkankaan** (1000030097) todennäköinen rautakautinen kalmisto Raahen Palonkylässä, ilmeisiä keittokuoppia on Raahen **Kivirakankankaalla** (678010040) ja pyyntikuoppia kohteessa **Kivirakankangas etelä** (1000020969), Kotakankaalla (1000045232) on yksittäinen röykkiö rautakautisella merenrantakorkeudella. Pattijoelta oli tiedossa metallikautiset asuinpaikat **Kaivosneva** (1000031897) ja **Kaivosneva 2** (1000031898) ja niistä n. 4 km itään **Kallioneva** (582040010), mistä on löytynyt vuonna 1948 muinaisuuden kärkekappale. Tervahautojen ja yhden hiilimiilun lisäksi historiallisen ajan kohteita oli tiedossa vain yksi: **Saloisten pappilan** (678010015) ympäristössä on havaittu viljelykseen liittyviä kiviaitoja ja röykkiöitä. Pappilan alueella on vanhojen arkistotietojen mukaan ollut myös jatulintarha, mutta tätä ei ole voitu maastossa enää paikantaa (poistettu kiinteä muinaisjäännös Pappila, 678010010). Linjaukset ylittävät Saloisissa kahdessa kohtaa Pohjanmaan rantatien linjauksen, joka on Rky-kohde (tunnus 4372).

Inventoinnissa havaittiin 17 uutta kohdetta, jotka ovat kylänpaikat 1. **Saloisten pappila (Mikkellä)**, 35. **Riihijärvi** ja 23. **Hanhikoski** (Hanhela), kohteessa 30. **Keijakangas** on kivikautisella merenrannan korkeudella rakkakuoppia. Lähihistoriaan ajoittuvat kohteet: 21. **Ispinänkankaat pohjoinen 2**, maasauna, 22. **Härköpirtti**, metsäkämppään liittyviä kellareita, 31. **Keijakangas 1**, palovartiotorin perustus ja 32. **Keijala**, peltoaitoja ja kivikellari. Lisäksi löytyi kuusi tervanvalmistuspaikkaa sekä huomioitiin 34. **Pohjanmaan rantatie**. Mahdollisia tervahautakohteita 13. Mäntylä, 28. Sahaaja 22 ei inventoitu maastossa, ne sijaitsevat n. 80-100 m voimajohtolinjauksista. Kylänpaikoista katsottiin tarkemmin Saloisten pappila (Mikkellä), joka sijaitsee voimajohtolinjan lähistöllä.

Voimajohtolinjojen toteuttamisella suunnitellusti voisi olla vaikutusta kohteisiin:
3. **Kertunkangas**. 6. **Kaivosneva 2**, 7. **Laitasuo**, 17. **Ojastenoja** ja 32. **Keijala**.

Mahdollisesti vaikutusta olisi kohteisiin 1. **Saloisten pappila (Mikkellä)**, 15. **Kursunkangas 1** ja 29. **Sahaaja, Voimalinjan alapuoli**.

Kohde 34. Pohjanmaan rantatie tulisi ottaa huomioon suunnittelussa.

Sisällysluettelo

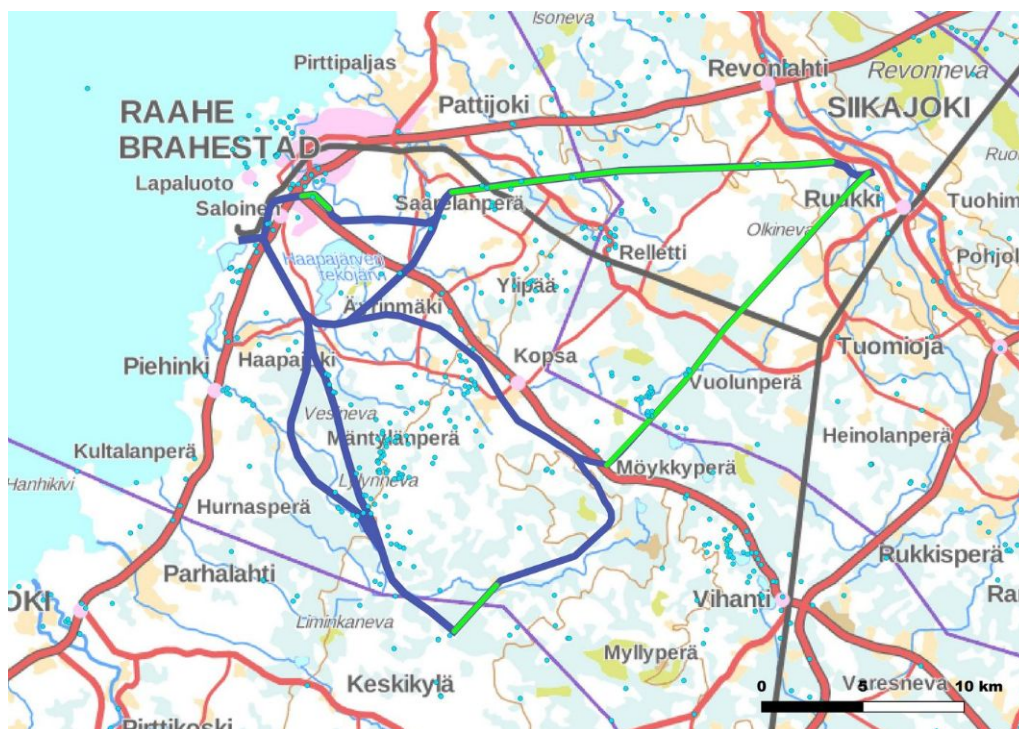
S.

1. Perustiedot.....	4
2. Lähtökohdat ja menetelmät.....	5
2.1 Tutkimushistoria.....	5
2.2 Menetelmä.....	6
3. Maisema, topografia ja geologia.....	6
4. Alueen maankäytön historiaa	13
5. Tulokset	18
6. Kohdelista.....	18
7. Yleiskartta.....	20
8. Kohdetiedot.....	20
9. Aineistoluettelo.....	68

1. Perustiedot

Selvitysalue: SSAB Europe Oy Raahen terästehtaan 400 kV:n voimajohtolinjaukset, n. 90 km
Tilaaaja: SSAB Europe Oy
Laji: osainventointi **Kenttätyöaika:** 25.9-30.9.2022, yht. 9 päivää
Karttanumerot: TM35-lehtijako (mk 1:20000), R4141R, R4143L, R4132R, R4134L, R4133L, R4143R, R4134R, R4133R, R4321L
Korkeus: n. +/- 0 – 112,50 m mpy
Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto
Aiemmat löydöt: KM 41130 kvartsi-iskoksia, KM 36944:1-3 kvartseja, KM 36943: 1-3 kvartsi-iskoksia, KM 11927 muinaisuuden kirkikappale, KM 41132 kvartsi-iskoksia, KM 30694: 1 asuinpaikkalöytöjä
Inventointilöydöt: -
Aiemmat tutkimukset: 1949 T.I. Itkonen, ei määritelty, Kallioneva
1950 E. Hyyppä, ei määritelty, Kallioneva
1975 Paula Purhonen, tarkastus, Saloisten pappila, Jylhänharju N
1990 Jaana Itäpalo, tarkastus, Jylhänharju N
1992 Jaana Itäpalo, tarkastus, Kivirakankangas
1993 Jaana Itäpalo, Eero Jarva ja Aulis Forss, tarkastus, Kivirakankangas
1993 Mika Sarkkinen, inventointi, Sahaoja Voimalinjan alapuoli
1997 Mika Sarkkinen, inventointi, Saloisten pappila, Kivirakankangas, Jylhänkangas
2007 Petro Pesonen ja Jukka Palm, tarkastus, Kursunkangas 1, Kursunneva 5
2009 Timo Jussila ja Tapani Rostedt, inventointi, Sahaoja, Voimalinjan alapuoli
2010 Jaana Itäpalo, inventointi, Vuolunoja 2, Sahaoja Voimalinjan alapuoli
2011 Jaana Itäpalo, inventointi, Halttukangas
2012 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi, Kivirakankangas, Kivirakankangas etelä
2013 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi, Vuolunoja 2, Sahaoja, Voimalinjan alapuoli
2015 Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz, inventointi, Kertunkangas
2016 Teemu Tiainen ja Timo Sepänmaa, inventointi, Kaivosneva, Kaivosneva 2, Laitasuo, Kallioneva, Kallioneva 2
2022 Matleena Riutankoski, tarkastus, Halttukangas, Kotakangas
2022 Marika Kostamovaara, tarkastus, Kivirakankangas
2022 Janne Ikäheimo ja Risto Nurmi, tarkastus, Ojastenoja.

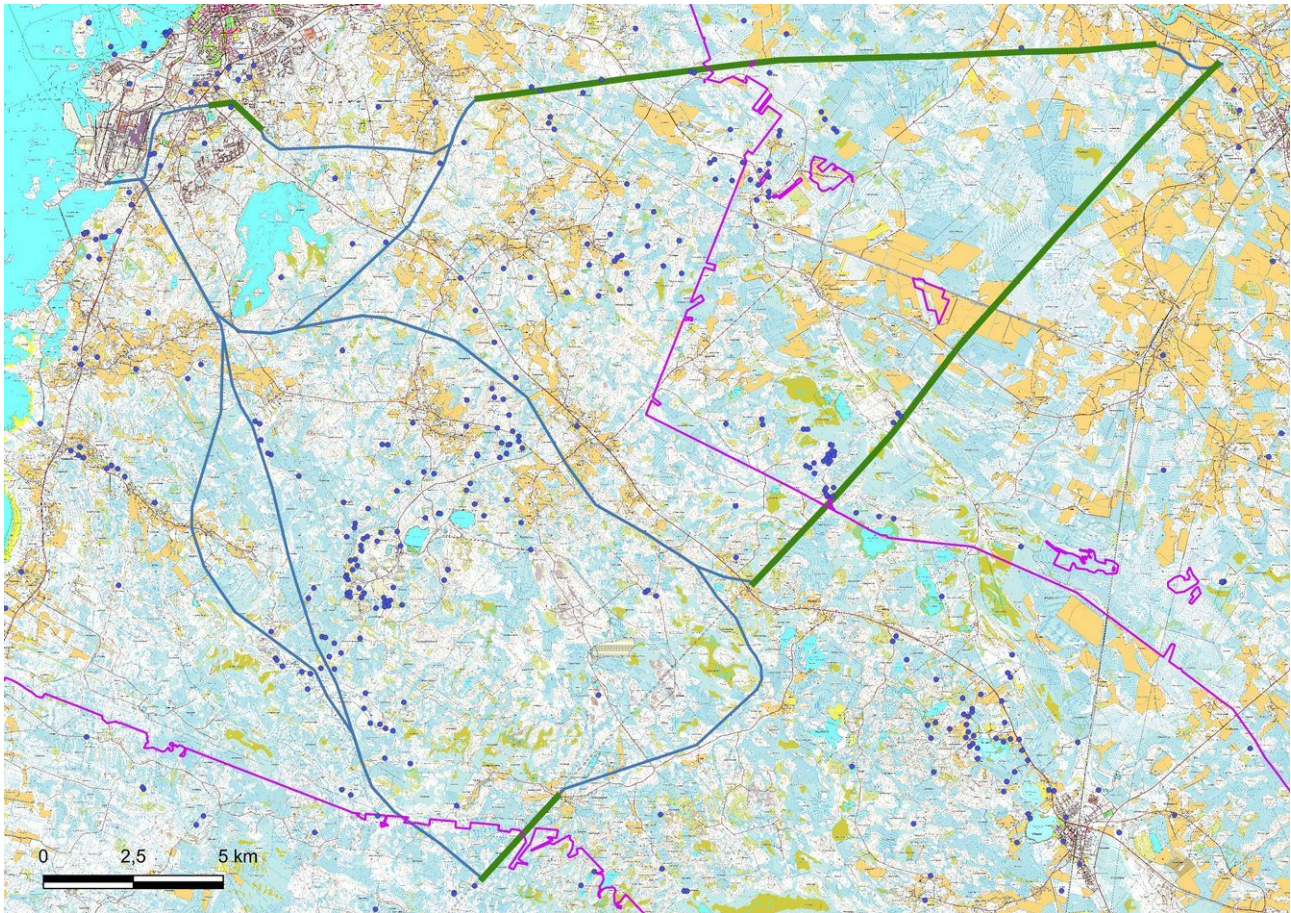
Voimajohtolinjausten sijainti, vihreänä merkityt voimajohtoreitit eivät kuuluneet inventointiin. Tunnetut arkeologiset kohteet merkitty pieninä ympyröinä, tiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan. Taustakartta Mml 9/2022.

2. Lähtökohdat ja menetelmät

Liittyen SSAB Europe Oy Raahen terästehtaan 400 kV:n voimajohdon suunnittelutyöhön tehtiin yhtenä taustaselvityksenä arkeologinen inventointi syksyllä 2022. Hankkeessa on tarkasteltavana kolme voimajohtovaihtoehtoa molempiin liityntäpisteisiin. Suurimmaksi osaksi linjat kulkevat jokilaaksojen välisillä asumattomilla metsäisillä alueilla. Terästehtaan läheisyydessä linjat kulkevat taajama-alueilla ja niiden tuntumassa. Kyläasutuksen läpi linjat kulkevat tai sivuavat sitä Peltomaanperällä, Piehingin Ylipäässä, Vihannin Hanhelanperällä, Möykkyperällä, Kopsassa ja Romuperällä, Pattijoella Koskenkorvenperällä, Saarelanperällä ja Saarelanperän koillispuolella. Kohdealueet ovat monin paikoin potentiaalisia löytää uusia arkeologisia kohteita, entuudestaan linjausten läheisyydestä tunnettiin 17 kohdetta, jotka ajoittuvat pääosin esihistorialliselle ajalle.

Maastoinventointi ja selvitystyö keskittyivät lähinnä Raahen, sillä Siikajoen johtolinjat on inventoitu melkein kokonaan viime vuosina muissa hankkeissa, myös Raahen ja Pyhäjoen puolella n. 5 km johtolinjoja on selvitetty muissa hankkeissa, ja niitä ei nyt maastossa inventoitu. Pohjois-Pohjanmaan museo on määritellyt inventoitavat linjat ja inventointitarpeen lausunnossaan OUKA/1613/11.01.00.00/2022.

Ennen inventointia tunnetut arkeologiset kohteet merkitty ympyröinä, kohdetiedot Museoviraston rekisteriportaalien mukaan. Vihreänä merkityt voimajohtoreittiosuudet eivät kuuluneet inventointiin. Taustakartta 10/2022 Mml.

2.1 Tutkimushistoria

Raahen, Siikajoen ja Ruukin muinaisjäännökset on inventoitu vuonna 1997 (Mika Sarkkinen, Pohjois-Pohjanmaan museo, Museovirasto ja Pohjois-Pohjanmaan liitto). 1600-1700-luvulta periytyvän Pohjanmaan rantatien linjaus on kartoitettu kokonaan Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2000 (Aimo Kehusmaa, Pohjois-Pohjanmaan liitto. Oulun tiepiiri).

Ojastenojan jätinkirkko on kartoitettu tarkemmin kuluvana vuonna (Janne Ikäheimo ja Risto Nurmi, Oulun yliopisto, Arkeologian oppiaine). Pohjois-Pohjanmaan museo on tarkastanut kolme kohdetta myös vuonna 2022 (Marika Kostamovaara ja Matleena Riutankoski). Ennen tätä on tehty useita yksittäisten kohteiden tarkastuksia Pohjois-Pohjanmaan museon ja Museoviraston toimesta.

Voimajohtolinjoja on inventoitu useissa eri hankkeissa vuosina 2009-2016. Lähialueilla on myös inventoitu useita tuulivoimapuistoja (Mikroliitti Oy ja Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu Ay).

2.2 Menetelmä

Maastoinventointi perustui alueella ja lähistöllä tehtyjen aiempien arkeologisten selvitysten tuloksiin, maaperäkarttoihin, ortokuvaan, korkeusmalliin, korkeusprofiiliin, laserkeilausaineistoon ja Museoviraston arkeologisista kohteista ylläpitämään digitaaliseen tietokantaan. Kirjallisuuden, arkistoaineiston ja netistä löytyvien historiallisten karttojen avulla selvitettiin alueen maankäytön historiaa. Kenttätömenetelmät olivat pintahavainnointi, kairaus käsikairalla, lapionpistot ja valokuvaaminen, muutamilla aluilla käytettiin metallinpaljastinta. Taivoite oli inventoida tunnetut kohteet, potentiaaliset alueet sekä historiallisten karttojen perusteella paikannetut mahdolliset arkeologiset kohteet. Tarkastelualue oli n. +/- 80-100 m keskilinjasta, paikoin laajemmin.

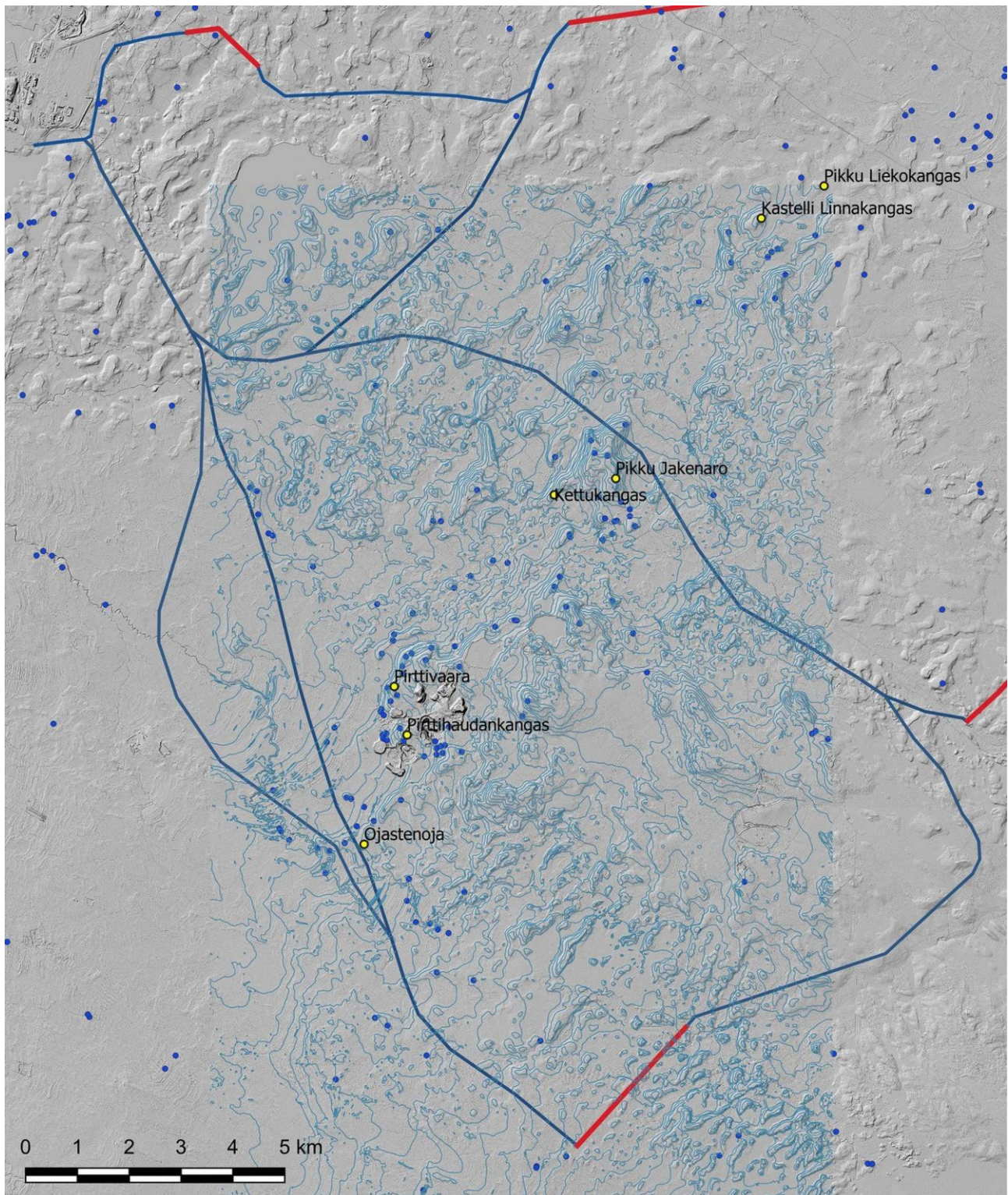
Noin puolet johtolinjauksista on inventoitu viime aikoina muissa hankkeissa, joten niitä ei inventoitu maastossa, niiden läheisyydestä tunnetut arkeologiset kohteet kuitenkin esitetään tässä raportissa. Maastoinventointiin eivät kuuluneet Saarelanperältä ja Möykkyperältä Siikajoen sähköasemalle kulkevat linjaukset lukuun ottamatta n. 1,5 km:n osuutta Siikajoen sähköaseman länsipuolella. Raahen ja Pyhäjoen kuntarajan tuntumassa ja Palonkylässä yhteensä n. 5 km jätettiin maastoinventoinnin ulkopuolelle samasta syystä. Maastoinventointi ja selvitystyö keskittyi siten lähinnä Raahen.

3. Maisema, topografia ja geologia

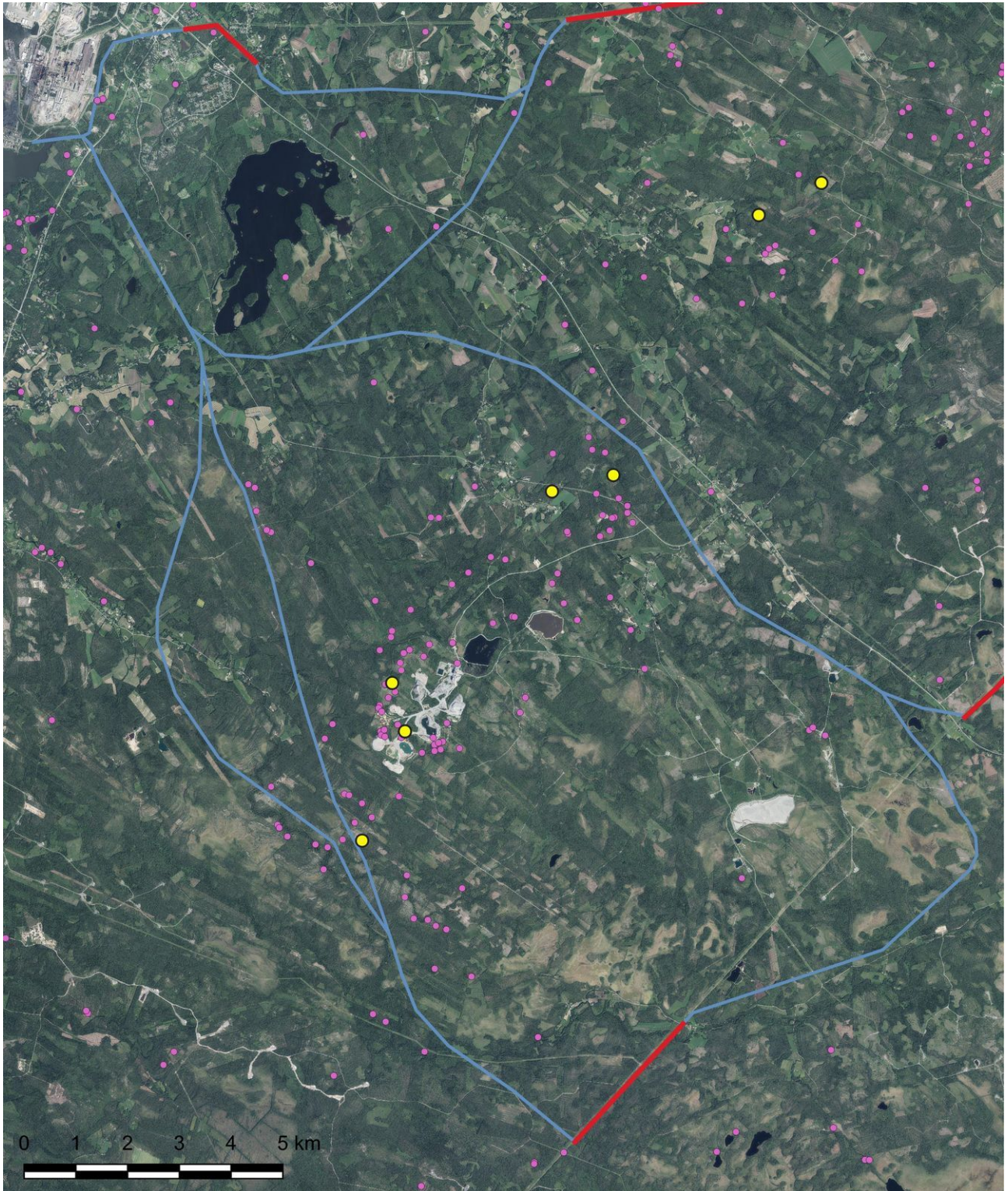
Pääosa inventointialueista on metsää, joka vaihtelee Piehingin Ylipään ja Siikajoen Vuolunojan lähistön hiekkadyynikentistä louhikkoihin ja kivikkoisiin mäkiin, joita esiintyy etenkin Möykkyperän ja Kopsan välissä kulkevilla johtolinjauksilla, myös Haapajärven tekojärven ympärillä on lähinnä kivikkoisia mäkisiä. Lännessä Ketunperältä Pyhäjoen puolelle asti esiintyy turvemaita, samoin Möykkyperältä Siikajoen sähköasemalle johtolinjaukset kulkevat lähinnä turvemailla, osin pelloiksi raivatuilla tasaisilla entisillä soilla, pohjoisemman reitin tuntumassa esiintyy myös matalia kivikkoisia mäkisiä. Taajamien ulkopuolella kylissä ja niiden reunoilla asutus on johtolinjausten läheisyydessä pääosin harvaa. Laajempia peltoalueita on lähinnä Siikajoen puolella.

Suurempia korkeuseroja ei johtolinjoilla esiinny, suurimmat korkeuserot ovat Hanhelanperällä ja Kopsan sekä Möykkyperän välillä Vihannintien länsipuolella.

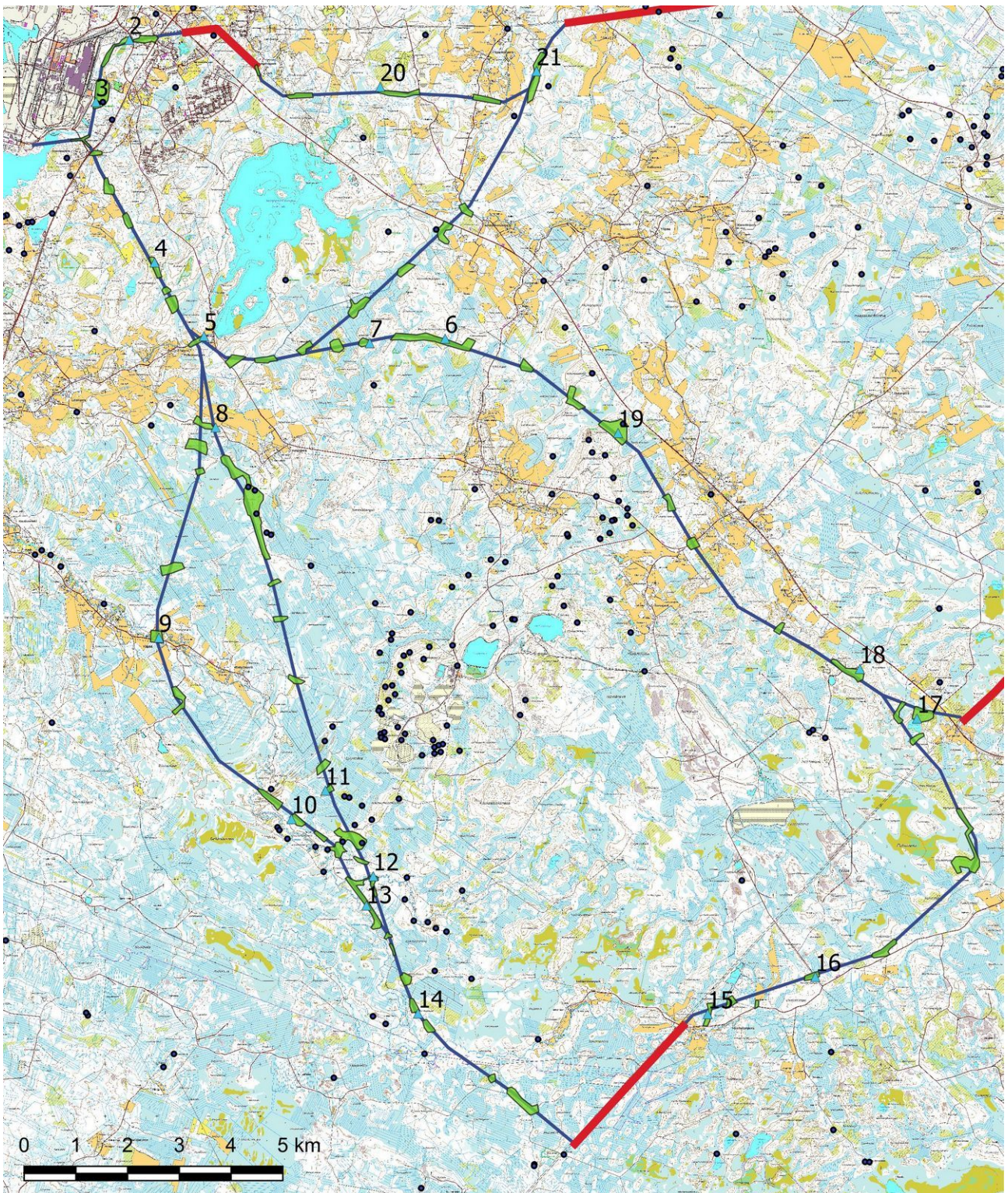
Linjausten läheisyydessä virtaavat Piehinginjoki, Haapajoki ja Pattijoki sivuhaaroineen, Siikajoella Ala-Vuolunjärvestä alkunsa saava Vuolunoja, jota on pohjoisosastaan suoristettu ja virtaus johdettu osin kaivettuun Perukankanavaan. Isompia järviä ei sijaitse kohdealueiden välittömässä läheisyydessä – Möykkyperällä on pieni Järvelänjärvi ja Saloissa Oravanjärvi. Honganpalon kaakkoispuolella on Haapajärven tekojärvi, joka rakennettiin 1966-67 turvaamaan Rautaruukin jäähdytysveden saanti, myös Kuljunlahti padottiin 1960-luvulla, ja sen sekä Piehinginjoen väliin kaivettiin kanava Rautaruukin toimintaa varten.

Voimajohtoreitit ja arkeologiset kohteet vasten vinovalovarjoste 2 m DEM ja korkeuskäyrät, Mml 9/2022. Muinaisjäännösrekisterin kohteet merkitty ympyröillä, jätinkirkkokohteet nimetty. Punaisena merkityt johtoreitit eivät kuuluneet maastoinventointiin.

Voimajohtoreitit ja arkeologiset kohteet ortokuvalla Muinaisjäännösrekisterin kohteet merkitty ympyröinä, jä-
tinkirkkokohteet keltaisena ympyränä. Ortokuvat, Mml 10/2021.

Inventoidut alueet (vihreänä), lisäksi inventoitiin n. 1,5 km johtoreittiä Siikajoen sähköaseman länsipuolella. Kuvauspaikat 2-20 (kohdekuvat ovat kohdekuvausten yhteydessä). Punaisena merkityt voimajohtoreittiosuudet eivät kuuluneet inventointiin. Taustakartat Mml 10/2022. Tunnetut arkeologiset kohteet merkitty pieninä ympyröinä, tiedot Museoviraston rekisteriportaalin mukaan.

2. Autoromu Satamajärven pohjoispuolella, länteen.

3. Metsää Saloisten pappilan ja tehdasalueen välissä.

4. Metsätie luoteeseen Puntarikankaan pohjoisosassa.

5. Johtolinjaus Peltomaanperällä, kuva lounaaseen.

6. Kivikkoista kangasta, Mustanlamminkangas, kuva kaakkoon.

7. Johtolinjauksen eteläpuolinen kangas Välikankaan kaakkoispuolella, kuva kaakkoon.

8. Johtolinjaus Ketunperän ja Leino-Peräen välissä, Leino-Peräen pellot, kuva pohjoiseen.

9. Johtolinjaus Piehinginjoen eteläpuolella, kuva pohjoiseen.

10. Johtolinjaus Kursunnevan ja Piehinginjoen välissä.

11. Selkärajainkaarojen hiekkadyynejä pohjoiseen.

12. Ispinäoan leventymä ja padotus, kuva itään.

13. Härkölassin metsätie kaakkoon.

14. Pahankoskenkankaat, kuva koilliseen.

15. Metsätie Tupunpolunkankaalle, kuva pohjoiseen.

16. Hentilänkankaalta pohjoiseen.

17. Järvelänjärven koillisrantaa, kuva kaakkoon.

18. Pieni suosilmäke Narssinkasken itäpuolella, kaakkoon.

19. Jylhänharjun koillisosaa kaakkoon.

20. Kiilunlammen kaakkoispuolinen kangas, luoteeseen. 21. Huopakinkankaan luoteisosaa etelään.

4. Alueen maankäytön historiaa

Sijaintikorkeuden perusteella kohdealueelta oli mahdollista löytää uusia arkeologisia kohteita kaikilta aikajaksolta, korkeimmat alueet sijaitsevat Möykkyperän lounaispuolella 110-112,50 m mpy, joka vastaa aikaa yli 8000 vuotta sitten. Piehingin Ylipään ja Pattijoen Ylipään välisellä alueella sijaitsee seitsemän jätinkirkkoa korkeudella 55-60 m mpy. Jätinkirkkoihin liittyy muita rakenteita, kuten röykkiöitä, palokiviröykkiöitä ja rakka-kuoppia. Jätinkirkkot on liitetty kivikautiseen hylkeenpyyntikulttuuriin. Jätinkirkkojen lähikankailla n. 42,50-70 m mpy sijaitsee lukuisia määrä jakson kohteita, lähinnä röykkiöitä ja asuinpaikkoja. Siikajoen ja Raahen kuntarajan tuntumassa Relletin luoteis- ja pohjoispuolella on kivikauden loppupuolen muinaisrantatasoilla n. 50-57 m mpy keskittymä kivikautisia asuinpaikkoja, alueelta on paikannettu lähinnä asumuspainanteita. Vuolunperällä Vuolunojan läheisyydestä ja lähistöllä sijaitsee useita kivikautisia asuinpaikkoja, myös joitakin pyyntikuoppakohteita.

Johtolinjausten lähialueelta tunnetaan Saloisten Leinoperällä sijaitseva Tervakankaan rautakautinen kalmisto. Kohteessa on tutkittu useita esineellisiä polttohautauksia ja yksi esineellinen ruumishautaus. Palonkylässä Kertunkankaalla on todennäköinen kalmisto, missä on tunnistettu avattuja hautoja. Edellisten lisäksi kohdealueiden lähistöllä Haapajärven tekojärven ympäristössä sijaitsee Juholan, Isokankaan, Lamunkankaan, Korpelan Takalonkankaan, Viitajärvenkankaan ja Kotakankaan röykkiökohteet, joista Juholan röykkiöt on tunnistettu haudoiksi. Jakson asutuksesta on merkinä myös Ketunperän Kivirakankaan kohde, mistä on paikannettu pyyntikuoppia- ja keittokuoppia, kohteen pyyntikuopat ovat kuitenkin tuhoutuneet. Aunolanperällä Hiidenkankaalla mainitaan olleen "hiidenkiukaita" (Santeri Ingman, Salon kihlakunnan muinaistieteellinen kertomus. Käsikirjoitus 1888). Europaeus mainitsee paikkakuntalaisten kertovan, että paikalta on löytynyt rauta-aseita kivien lomasta (Aarne Europaeus, Kertomus Saloisten Pirttivarán ja Paavolan "jättiläiskirkoista". Käsikirjoitus. 1910). Mäellä olleista kuopista on perimätietoa lähihistoriastakin. Hiidenkangas on ehtinyt tuhoutua soranotossa ja kysymys mahdollisista siellä olleista raketeista jää avoimeksi.

Salon, Savolahden ja Palon kylien vanhin asutus on syntynyt keskiajalla. Verolähteistä tunnettu vanhin asutus syntyi 1500-1600-luvulla (Raahen tienoon historia 1, s. 142, 242). Salonlahti ylsi aiemmin Honganpalon Lahdennevalle, joka on entistä lahden pohjaa. Jossakin muinaisen lahden rannalla on sijainnut varhaisin satama. Ensimmäisen kirkon on arveltu ehkä sijainneen Kirkkoluodolla, mutta tästä ei ole saatu konkreettista näyttöä. Linjausten lähistöllä sijaitsee kantatalot Saloisten Pappila eli Mikkeli ja Riihijärvi. Entisen Vihannin puolella Hanhelanperällä sijaitsee kohdealueen lähistöllä Hanhikosken kantatalo. Siikajoella vanhin asutus sijaitsee etäämmällä linjauksista Siikajoen varressa.

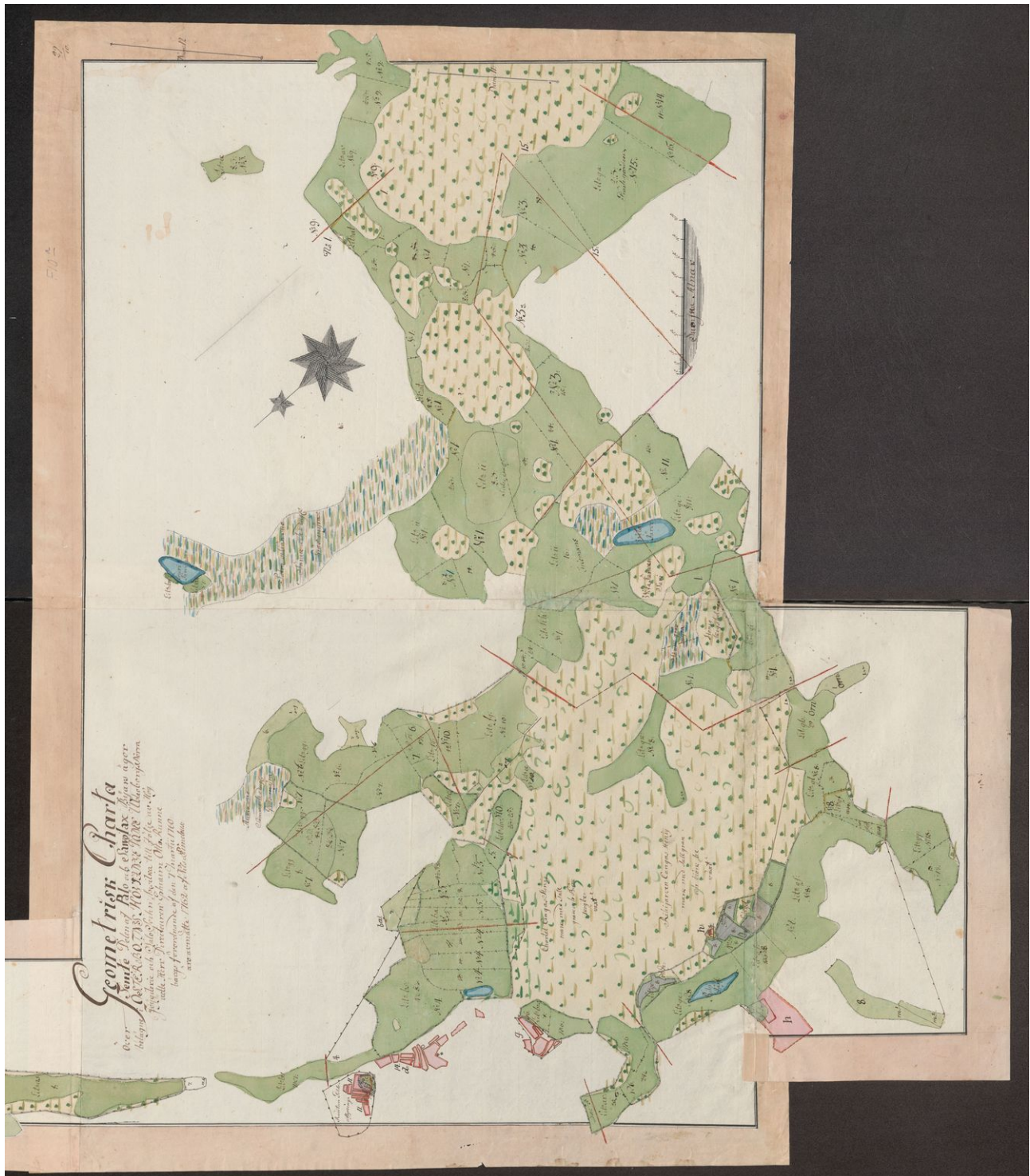
Saloisissa linjausten alueella kulkee 1600-1700-luvulta periytyvä. Pohjanmaan rantatie, joka on ollut yksi Suomen merkittävimmistä historiallisen ajan teistä. Hanhelanperän kylätie on merkitty ainakin jo 1800-luvun pitäjänkartalle. Pitäjänkartoilta on merkitty lukuisia määrä pienempiä kulkureittejä ja polkuja, joita seuraten on mahdollista löytää elinkeinohistoriallisia kohteita, kuten vanhoja viljelysalueita, metsäkämppejä, vesimyllyjä ja tervanvalmistuspaikkoja.

Claes Claessonin vuodelta 1653 peräisin oleva kartta. Piehinginjoen ja Siikajoen välinen alue, alhaalla vasemmalla Vihanti. Kartta: Maanmittaushallitus.

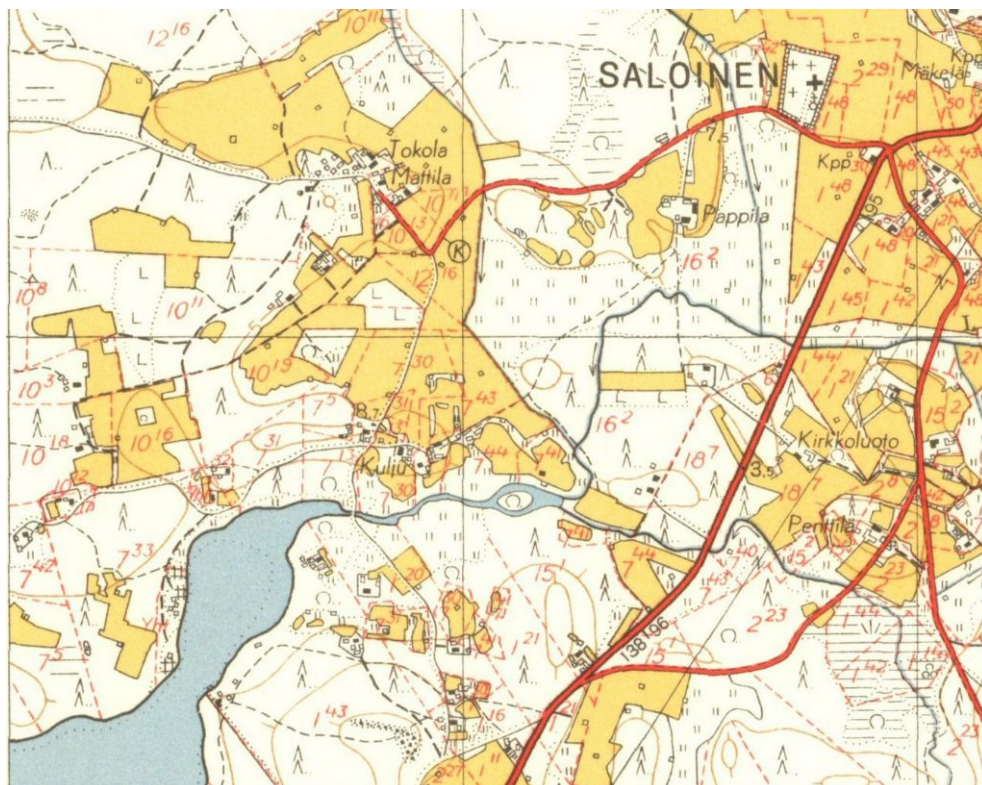
Vuoden 1760 isojakokartta Saloisista. Kansallisarkisto: Saloinen F10a:30/1; Karta över åker och äng med delningsinstrument jämte skogs- och utmarks avvittningsbeskrivning över hemmanen.

Vuoden 1762 isojakokartta Savolahden ja Palo kylistä. Kansallisarkisto: Savolahti; Savolahti och Palo byar F10a:29/12, karta över åker och äng med delningsinstrument, ävensom skogs- och utmarks avvittningsinstrument: (1762-1762).

Vuosien 1773-1781 aikana valmistunut isojakokartta Ruukista. Kansallisarkisto: Ruukki F11a:7/1-16. Storkigteskarta med beskrivning över skogs- och utmarken (1784-1797). Nykyinen ja uusi johtolinjaus ylittää kartalla esitetyt Vuolunojan kaksi eteläistä haaraa. Oikealla Ruukin koski.

Ote vuoden 1954 peruskartasta Kuljunlahden ympäristöstä ja Saloisista. Kuljunlahden pohjois- ja koillispuolinen alue on nykyistä Raahan terästehtaan aluetta. Maanmittauslaitos, <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>.

5. Tulokset

Inventoinnissa havaittiin 17 uutta kohdetta, jotka ovat kylänpaikat 1. **Saloisten pappila (Mikkela)**, 35. **Riihi-järvi** ja 23. **Hanhikoski (Hanhela)**. Sijaintikorkeuden ja muinaisjäännöstyyppin perusteella kohteen 30. **Keijakangas** rakkakuopat voisivat olla kivikautisia/esihistoriallisia. Tervanvalmistuspaikkoja löytyi kuusi. Lähihistoriaan ajoittuvat kohteet: 21. **Ispinänkankaat pohjoinen 2**, maasauna, 22. **Härköpirtti**, metsäkämpään liittyviä kellareita, 31. **Keijakangas 1**, palovartiotorin perustus ja 32. **Keijala**, peltoaitoja ja kivikellari. Voimajohtolinjaukset ylittävät **Pohjanmaan rantatien** kohdilla, joilla linjaus kulkee nykyisillä teillä tai missä maankäyttö on ollut voimaperäistä, jonka seurauksena kohteen ympäristö on voimakkaasti muuttunut.

Todennäköisiä tervahautakohteita 13. Mäntylä ja 28. Sahaoja 22 ei inventoitu maastossa, ne sijaitsevat n. 80-100 m voimajohtolinjauksista. Salmelan torpan paikkaa (kohde 36) Saloisten Aunolanperällä ei ehditty katsoa ennen talvea, mutta kohde sijaitsee kuitenkin n. 90 m suunnitellusta voimajohtolinjauksesta. Saloisten pappilan alueelta (kohde 2) aiemmin todetut viljelysjäänteet ovat jääneet Raahen terästehtaan toimintoalueiden alle. Mahdollisesti kohteessa 11. **Kivirakankangas etelä** läntisempi pyyntikuoppa on tuhoutunut.

Voimajohtolinjojen toteuttamisella suunnitellusti voisi olla vaikutusta kohteisiin: 3. **Kertunkangas**, 6. **Kaivosneva 2**, 7. **Laitasuo**, 17. **Ojastenoja** ja 32. **Keijala**. Mahdollisesti vaikutusta voisi olla kohteisiin 1. **Saloisten pappila (Mikkela)**, 15. **Kursunkangas 1** ja 29. **Sahaoja, Voimalinjan alapuoli**.

Kohde 34. Pohjanmaan rantatie tulisi ottaa huomioon suunnittelussa.

12.12.2022

Jaana Itäpalo

Jaana Itäpalo

Hans-Peter Schulz

Hans-Peter Schulz

6. Kohdelista

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm.	status
RAAHE					
1. Saloisten pappila (Mikkela)	20	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KP
2. Saloisten pappila	22	työ- ja valmistuspaikat/viljelyröykkiöt	historiallinen	1	MJ ?
3. Kertunkangas	24	kivirakenteet/röykkiöt	rautakautinen	12	MJ
4. Halttukangas	25	kivirakenteet/rakkakuopat	ajoittamaton	12	MJ
5. Kaivosneva	26	asuinpaikat	varhaismetallikautinen	1	MJ
6. Kaivosneva 2	27	asuinpaikat	varhaismetallikautinen	1	MJ
7. Laitasuo	28	asuinpaikat	kivikautinen	1	MJ
8. Korkiakangas	29	työ- ja valmistuspaikat/tervahaadat	historiallinen	1	MJ
9. Kotakangas	30	kivirakenteet/röykkiöt	rautakautinen	1	MJ
10. Kivirakankangas	31	työ- ja valmistuspaikat/keittokuopat	metallikautinen	7	MJ

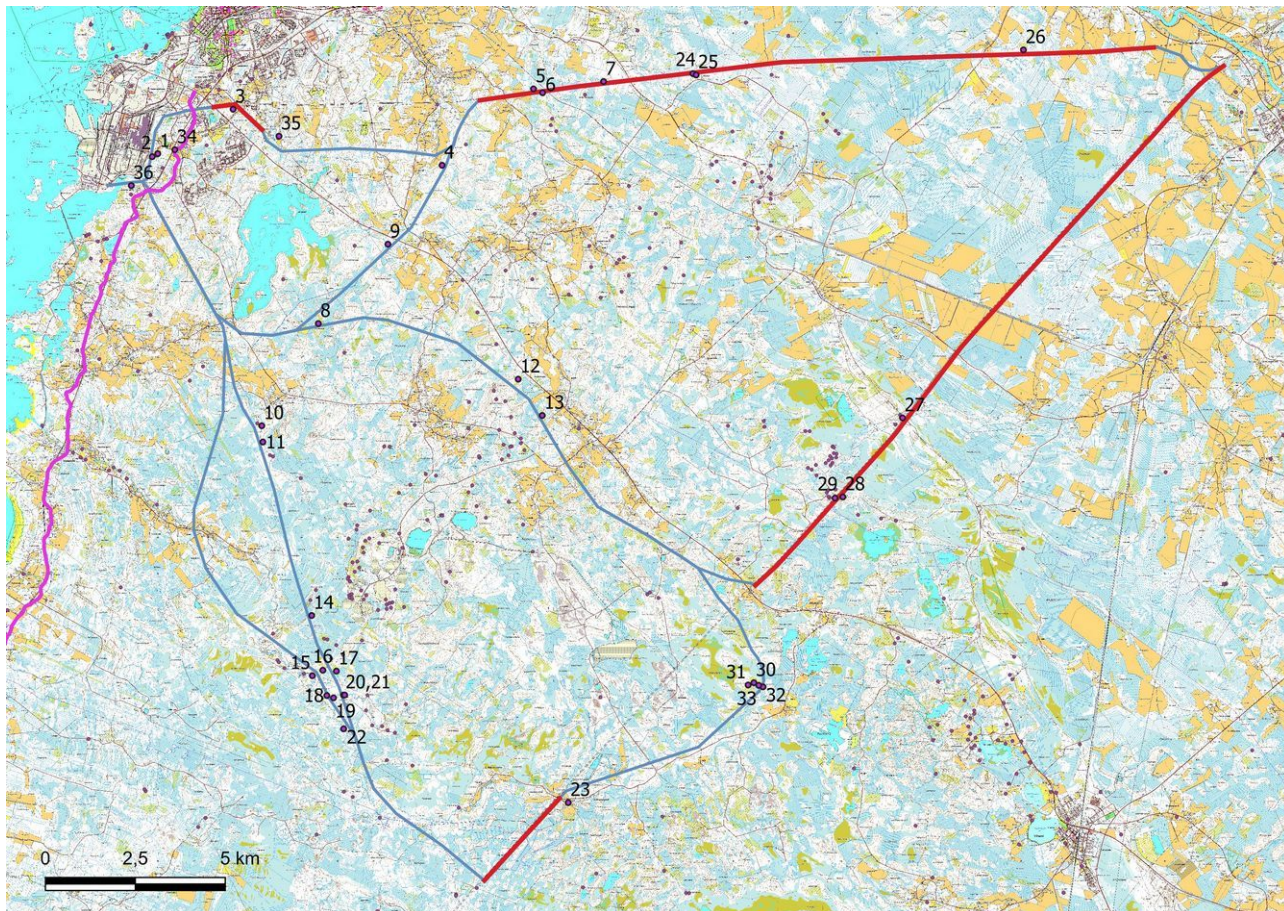

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm.	status
11. Kivirakankangas etelä	33	työ- ja valmistuspaikat/pyyntikuo- pat	ajoittamaton	1-2	MJ
12. Jylhänharju N	34	kivirakenteet/röykkiöt	kivikautinen	7	MJ
13. Mäntylä	35	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	(1)	MJ ?
14. Selkärajainkaarat	36	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	MJ
15. Kursunkangas 1	37	asuinpaikat	kivikautinen	1	MJ
16. Kursunneva 5	39	asuinpaikat	kivikautinen	1	MJ
17. Ojastenoja	40	kivirakenteet/jätinkirkot	esihistoriallinen	27	MJ
18. Uudensillanlanssi	43	maarakenteet/kuopat	moderni	3	m
19. Ispinänkankaat luode	44	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	MJ
20. Ispinänkankaat pohjoinen	46	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	1	MJ
21. Ispinänkankaat pohjoinen 2	47	maarakenteet/maasauna	moderni	1	m
22. Härköpirtti	48	asuinpaikat/kämpät/kellarit	historiallinen	2	KP
23. Hanhikoski (Hanhela)	50	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KP
24. Kallioneva	52	löytöpaikat/irtolöytöpaikat	varhaismetalli- kautinen	1	LP
25. Kallioneva 2	53	asuinpaikat	kivikautinen	1	MJ
SIKAJOKI					
26. Jylhäkangas	54	luonnonmuodostuma	-	1	m
27. Vuolunoja 2	54	työ- ja valmistuspaikat/hiilimiilut	historiallinen	1	MJ
28. Sahaoja 22	56	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	(1)	MJ ?
29. Sahaoja, Voimalinjan ala- puoli	56	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	5	MJ
RAAHE					
30. Keijakangas	57	kivirakenteet/rakkakuopat	ajoittamaton	4	MJ
31. Keijakangas 1	59	palovartiotorin perustus	moderni	1	m
32. Keijala	61	työ- ja valmistuspaikat/kellarit, kivi- aidat	historiallinen	5	KP
33. Keijala 2	62	työ- ja valmistuspaikat/tervahaudat	historiallinen	2	MJ
34. Pohjanmaan rantatie	64	kulkuväylät/tien linjaukset	historiallinen	1	KP
35. Riihijärvi	65	asuinpaikat/kylänpaikat	historiallinen	1	KP
36. Salmela	66	asuinpaikat/kylänpaikat/torpat	historiallinen	1	KP ?

Status: MJ muinaisjäännös, KP muu kulttuuriperintökohde, LP löytöpaikka, m muu kohde.

7. Yleiskartta

Raportin kohteet 1-36, kohde 36. Pohjanmaan rantatie myös viivana, kartan vasemmassa reunassa. Muinaisjäännösrekisterin arkeologiset kohteet pienerä ympyränä. Taustakartat Mml 9/2022.

8. Kohdetiedot

1. RAAHE Saloisten pappila (Mikkeliä)

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4141R
Laji	muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	244108
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7171652 I: 378003
Tyypin tarkenne	kyläpaikat	N2000	Z n. 5-7,5 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Pappilan päärakennus
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

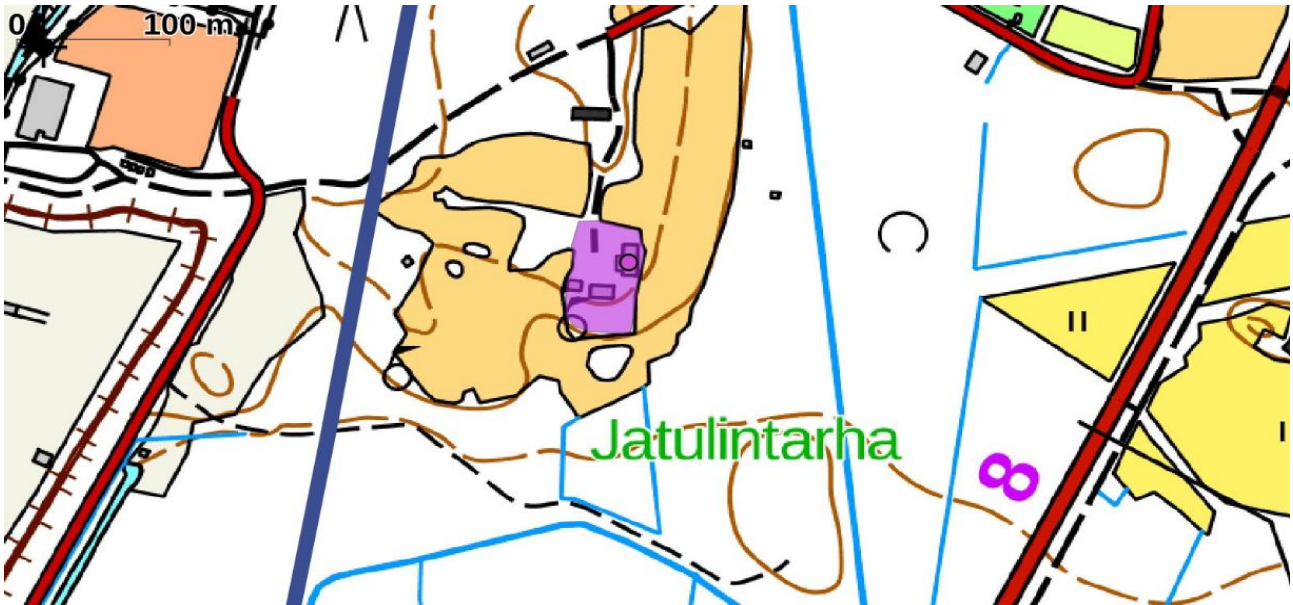
Kuvaus: Saloisten vanha pappila sijaitsee Saloisten kirkosta n. 400 m kaakkoon. Paikka on peltojen ympäröimä matala mäki, jolla on kaksi lautavuorattua hirsirakennusta. Piha on nurmea, reunoilla kasvaa jonkin verran puustoa. Pihan itälaidalla sijaitsee pappilan päärakennus, "punainen puoli" ja pihan eteläreunalla tu-parakennus, "keltainen" puoli. Päärakennuksen kunnostus aloitettiin 1722, isoviha kuitenkin viivästytti töiden aloittamista, ja varsinainen pappilan rakennusten uusiminen aloitettiin 1730. Pappilan päärakennuksen

on arveltu valmistuneen vuonna 1750 kaksi kamariseksi ja eteisen käsittäväksi. Rakennusta on laajennettu myöhemmin. Tuparakennus oli väentupa, siinä oli myös vierashuone tai -huoneita. Pappila oli virkatalona 1860-luvulle asti (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015. ja <https://www.raahenseurakunta.fi/kirkot-ja-tilat/muut-tilat/saloisten-pappila>). Paikalle on merkitty vuoden 1760 isojakokartalle pappila ja sitä ympäröivät niityt ja pellot. Saloisten pappila kuuluu Rky-kohteeseen 1158 Saloisten tapuli ja kirkkomäen maisema.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:

Kyllä. Kohde on rajattu vuoden 1760 isojakokartan perusteella. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 130 m.

Saloisten Pappila (Mikkeli), kohderajaus.

Pappilan päärakennus peltojen takana, kuva lounaaseen. Oikealla pappilan piha, vasemmalla päärakennus, oikealla tuparakennus, kuva kaakkoon.

Yksityiskohta vuoden 1760 isojakokartasta. Pappilan päärakennusta ympäröivät pellot harmaina, niityt vihreinä. Alhaalla oikealla Saloisten kirkko. Kartta. Kansallisarkisto: Saloinen F10a:30/1; Karta över åker och äng med delningsinstrument jämte skogs- och utmarks avvittningsbeskrivning över hemmanen.

2. RAAHE Saloisten pappila

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	678010015	TM35-lehtijako	R4141R
Laji	kiinteä muinaisjäännös (tuhoutunut)	Vanha yleislehtijako	244108
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7171570 I: 377850
Tyypin tarkenne	röykkiöt, peltoaidat	N2000	Z n. 5 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	1975 Paula Purhonen, tarkastus 1997 Mika Sarkkinen, inventointi	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi, kairaus
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Saloisten vanhan pappilan lounaispuolisen pellon länsi- ja eteläreunalla on havaittu useita muodoiltaan vaihtelevia kivikasoja, joiden arveltiin olevan ilmeisesti viljelyrauniota.

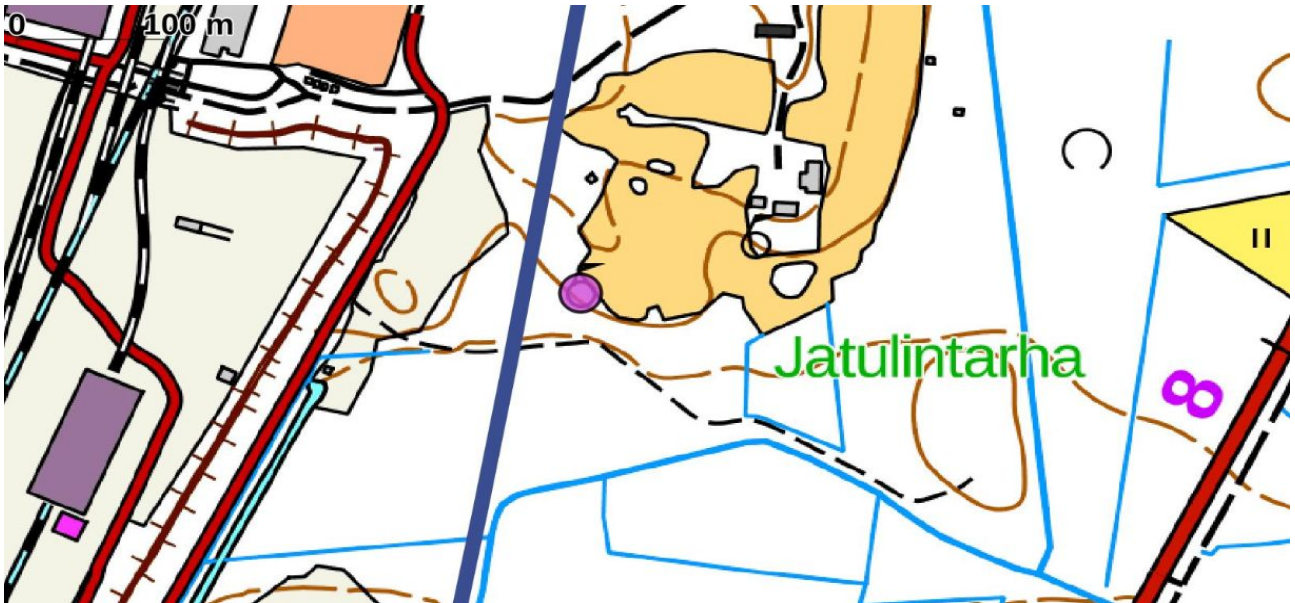
2022: Havaittujen röykkiöiden kohdalle on merkitty vuoden 1760 isojakokartalle peltoja. Koordinaattipistein

kohdalla on matala joitakin metrejä pitkä aidan pätkä ja toinen n. 80 m pohjoisempana, sen päälle oli kasattu viime aikoina kiviä. Isojakokartan mukaan pellot jatkuivat länteen, missä on nykyisin SSAB:n tehdasalue. Pappilan peltojen ja tehdasalueen välissä on vanha kuusikko, missä ei havaittu röykkiöitä. Läntisimmät isojakokartalle merkityt pellot ovat tehtaan läjitysalueetta, missä kaikki maakerrokset ovat tuhoutuneet.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:

-. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 35 m.

Saloisten Pappila.

Koordinaattipisteen kohdalla on n. 4 m pitkä matala peltoaita kuvattu pohjoiseen. Oikealla n. 80 m edellisestä pohjoiseen on vanhan peltoaidan päälle kasattu lähihistoriassa kiviä.

Ks. kohde 1. Saloisten pappila (Mikkeliä), isojakokartta ja vanha peruskartta sivulla 17.

3. RAAHE Kertunkangas

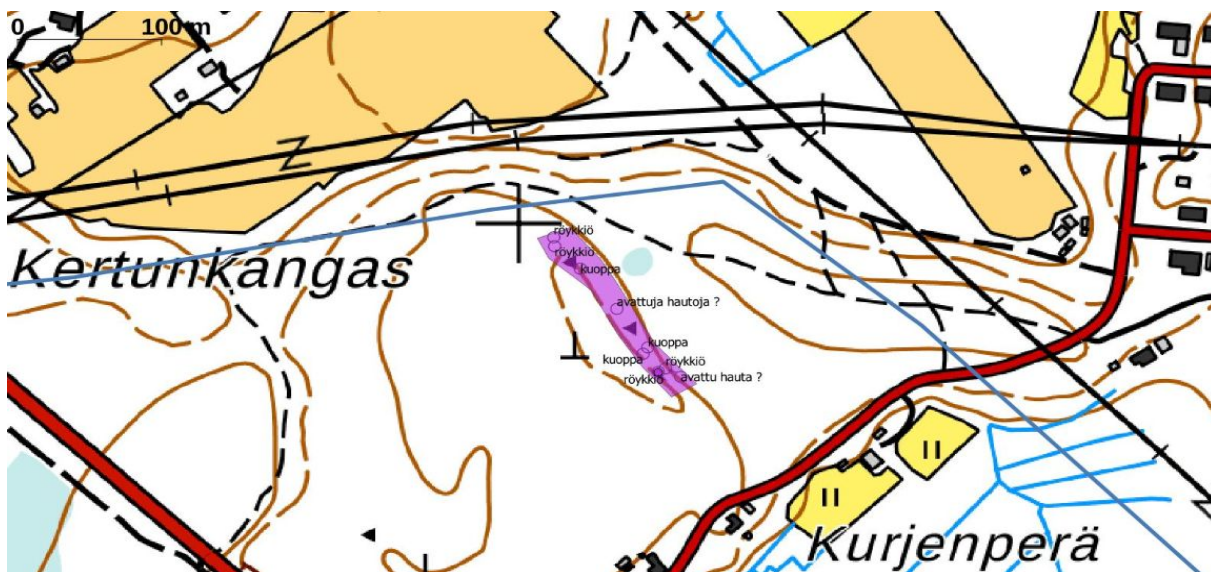
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000030097	TM35-lehtijako	R4143L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244108
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7172887 I: 380097
Tyypin tarkenne	röykkiöt	N2000	Z n. 15-17,50 m
Ajoitus	ajoittamaton/rautakautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto, alakohde 3
Aiemmat tutkimukset	2015 Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Palonkylän lounaispuolella sijaitsevan Kertunkankaan itärinteellä on noin 140 metriä pitkä luode-kaakkosuuntainen rakkakivikko. Kivikossa on ainakin kolme kehäröykkiötä, yksi röykkiö ja ainakin seitsemän tai kahdeksan kivikkoon kaivettua kuoppaa. Kuopista isojen maakivien vierellä olevat voivat olla avattuja hautoja. Kivikon kaakkoisosassa on vierekkäin kaksi kehäröykkiötä, joiden kaakkoispuolella on yksi kuoppa ja luoteispuolella kaksi kuoppaa. Näistä luoteeseen alueen keskiosassa on kolmen kuopan ryhmä. Topografiassa ja rakenteissa voi havaita yhtymäkohtia Tervakankaan kalmistoon, joka sijaitsee n. 8 km lounaaseen.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Aiemman rajauksen mukaan. Etäisyys pohjoispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 25 m.
-----------------------------------	---

Alakohteet

alanro	tyyppi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3
5	kuoppa	380086,520	7172901,118
3	röykkiö	380097,111	7172887,312
2	röykkiö	380102,094	7172890,015
1	kuoppa	380112,594	7172883,575
4	kuoppa	380089,769	7172905,897
6	kuoppa	380068,320	7172935,193
7	kuoppa	380042,951	7172965,648
9	röykkiö	380024,493	7172989,583
8	röykkiö	380025,082	7172982,755

Kertunkangas, kohderajaus ja alakohteet. Johtolinjaukseen sinisenä viivana.

4. RAAHE Halttukangas			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000022641	TM35-lehtijako	R4143L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244108
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7171331 I: 385906
Tyypin tarkenne	rakkakuopat	N2000	Z n. 25-26 m
Ajoitus	ajoittamaton	Koordinaattiselite	aiempi tieto, kuoppa 9
Aiemmat tutkimukset	2011 Jaana Itäpalo, inventointi 2022 Matleena Riutankoski, tarkastus	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Saarelanperältä noin 1,2 km eteläkaakkoon ja Pattijoesta 250 kaakkoon on Halttukankaan pohjososassa, suhteellisen jyrkän moreenirinteen pohjoisreunalla metsätien länsipuolella 14 rakkakuoppaa kivikkoisella maapohjalla. Ne ovat rivissä koillis-lounaissuuntaisesti, muutama kuoppa vieretysten. Osa kuopista on jyrkkäreunaisia, osa laakeampia. Läpimitta on 1,5 - 2,5 m, syvyys yleensä 50 cm ja niiden muoto pyöreähkö. Kohdetta ei katsottu aiheelliseksi inventoida voimajohtohankkeen yhteydessä, sillä se on tarkastettu kuluvana vuonna Pohjois-Pohjanmaan museon toimesta; paikalla havaittiin 12 kuoppaa, koordinaatit päivitettiin ja aluerajausta laajennettiin.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Aiemman rajauksen mukaan. Etäisyys itäpuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 60 m.		

Alakohteet

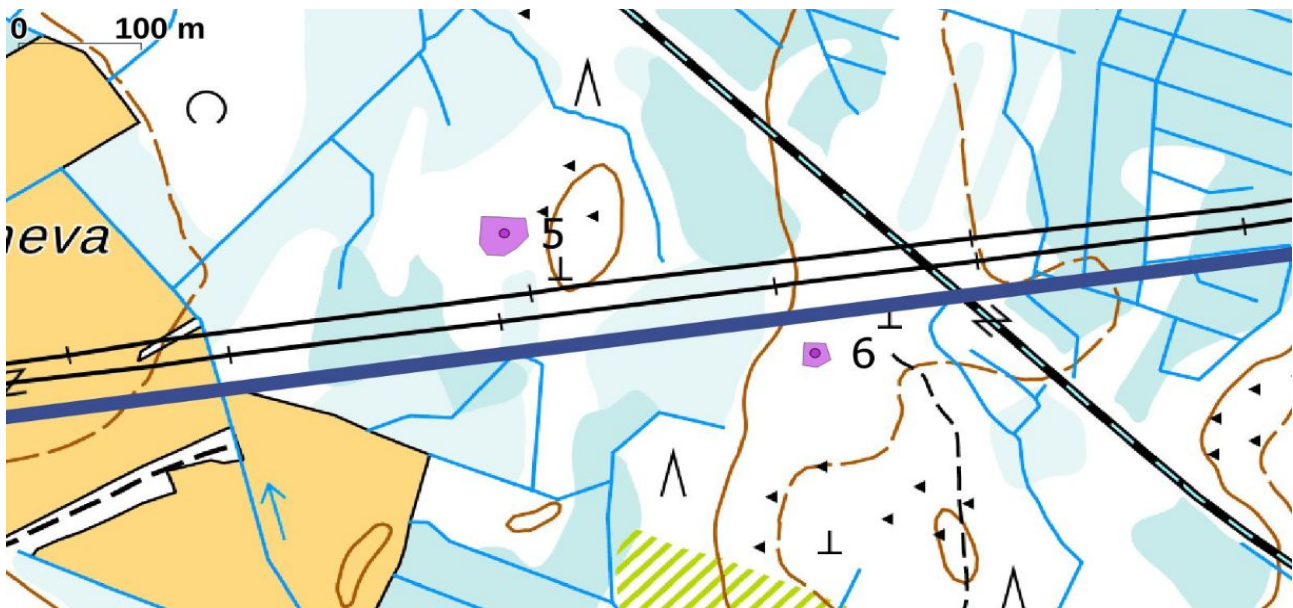
Halttukangas.

Alakohteet

x,N,11,3	y,N,11,3		
385918,000	7171336,000	385889,000	7171318,000
385934,000	7171343,000	385927,000	7171335,000
385929,000	7171337,000	385879,000	7171308,000
385927,000	7171336,000	385879,000	7171299,000
385906,000	7171331,000	385921,000	7171336,000
		385916,000	7171335,000

5. RAAHE Kaivosneva

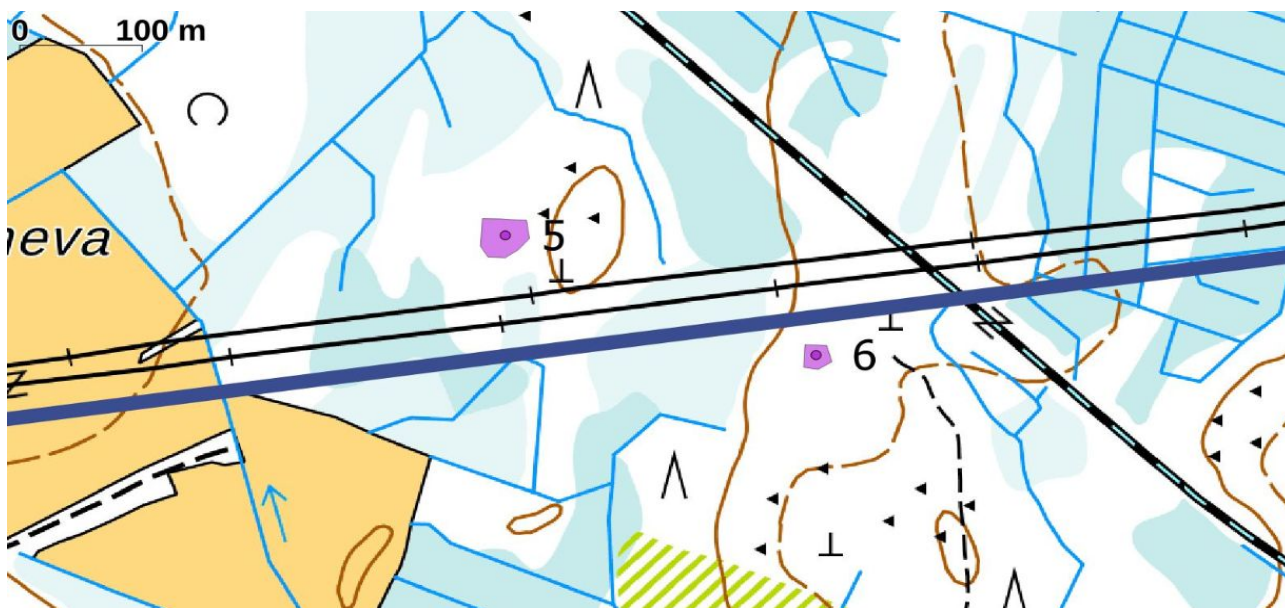
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000031897	TM35-lehtijako	R4143L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244111
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7173452 I: 388445
Tyyppin tarkenne		N2000	Z n. 21-25 m
Ajoitus	varhaismetallikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2016 Teemu Tiainen ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	KM 41130 kvartsi-iskoksia	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalta löytynyt korkeustasonsa perusteella varhaismetallikautinen asuinpaikka. Asuinpaikka sijaitsee pienen kohouman länsipuolella. Alue oli laajalti laikutettu/äestetty metsätöissä ja kaikki havainnot tehtiin laikuista. Itäpuolella oleva mäki ja asuinpaikkaa ympäröivä maasto ovat hyvin kiviä. Itse asuinpaikan alue on hiekkaa. Hiekkamaassa olevista laikuista havaittiin yhteensä 38 kvartsi-iskosta sekä yhdestä kohdasta hiiltä ja nokea – havaintoja palaneista kivistä ei tehty. Kvartsi-iskoksista otettiin talteen viisi kappaletta, loput jätettiin löytöpaikoilleen. Löytöjä havaittiin noin 20 metrin alueelta.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Aiemman rajauksen mukaan. Etäisyys olemassa olevan voimajohtolinjan eteläpuolella kulkevaan uuteen johtolinjaukseen on n. 100 m.		

Kaivosneva (kohde 6 on Kaivosneva 2).

6. Kaivosneva 2			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000031898	TM35-lehtijako	R4143L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244111
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7173345 I: 388699
Tyypin tarkenne		N2000	Z n. 24-28 m
Ajoitus	varhaismetallikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2016 Teemu Tiainen ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt		Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Kastellintien ja junaradan väliin jäävältä soiselta metsäosuudelta löydettiin korkeustasonsa perusteella varhaismetallikauteen ajoittuvan tulisijan jäännökset. Aluetta on äestetty/laikutettu voimakkaasti ja havainnot mahdollisesta liedestä tehtiin laikusta. Paikalla havaittiin reilu kymmenen noin nyrkin kokoista rapautunutta kiveä sekä hiiltä ja nokea noin neliömetrin alalta. Kivet ovat todennäköisesti rapautuneet palamisen seurauksena. Maaperä paikalla on hiekkaa.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Aiemman rajauksen mukaan. Etäisyys pohjoispuolella kulkevaan uuteen johtolinjaukseen on n. 25 m.		

Kaivosneva 2 (kohde 5 on Kaivosneva).

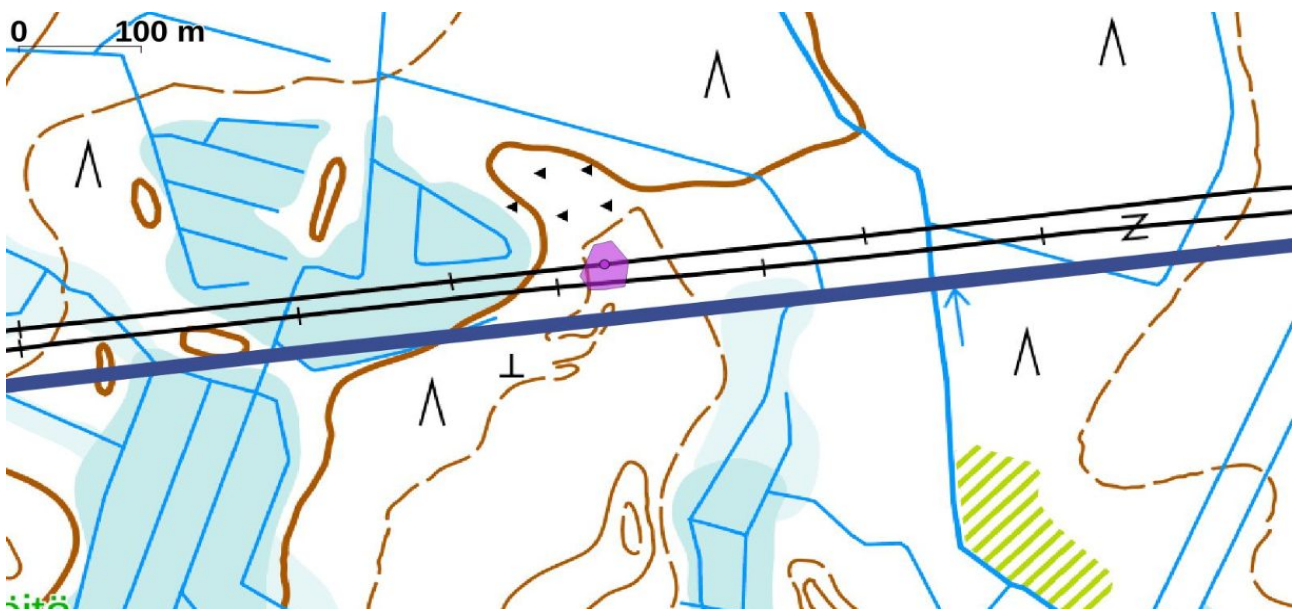
7. RAAHE Laitasuo

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000031899	TM35-lehtijako	4143L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244111
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7173656 I: 390393
Tyypin tarkenne		N2000	Z n. 43 m
Ajoitus	kivikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2016 Teemu Tiainen ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt		Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Tuomiojantien ja junaradan väliseltä voimajohtolinjalta tavattiin (rannansiirtymisen perusteella) kivikauden lopulle ajoittuva asuinpaikka. Luoteeseen työntyvän niemekkeen laelta, noin 43 metrin korkeustasolta, löytyi kolme kvartsi-iskosta sekä pieni pii-iskos – pii-iskos on mahdollinen esineen katkelma. Havainnot tehtiin noin 15 x 20 metrin kokoiselta alalta, paikalta mistä pintamaa oli kuorittu/kuoriutunut pois. Paljaalta hiekalta poimittujen iskosken kohdalle tehtiin koe kuoppa – vaaleassa hiekkamaassa ei havaittu huuhtoumaa tai muutakaan kerroksellisuutta.

On mahdollista, että kyseessä on voimajohtolinjan rakennustöissä tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka. Löytöalueen länsipuoli, länteen laskeva rinne vaikuttaa osin koneella ”möyrytyltä”. Laserkeilausaineistosta laaditusta maastomallista löytöalueen ympärillä näkee vallimaisen muodon. Maastossa tätä muotoa ei havaittu. Useita kymmeniä metrejä löytöalueen pohjois- ja eteläpuolen metsäalueille tehtiin koe kuoppia, joista ei saatu lisähavaintoja kiinteästä muinaisjäännöksestä.

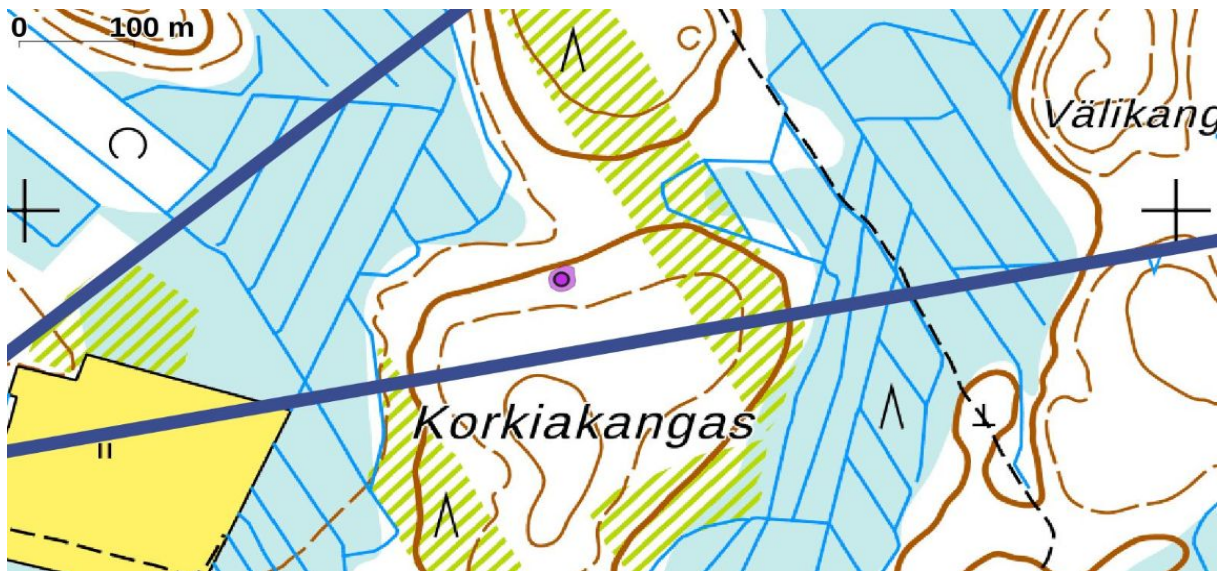
Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Aiemman rajauksen mukaan. Etäisyys olemassa olevan voimajohtolinjan eteläpuolella kulkevaan uuteen johtolinjaukseen on n. 50 m.

Laitasuo.

8. RAAHE Korkiakangas

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4134L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244107
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7166935 I: 382466
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 20 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi, kairaus
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Korkiakangas -nimisen mäen pohjoisrinteellä on n. 15 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, halssi pohjoiseen. Ympäristössä kasvaa tiheää eri rakenteista metsää.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys eteläpuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 70 m.		

Korkiakangas.

Pohjoisreunan ja halssin kiviä lounaaseen.

9. RAAHE Kotakangas			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000045232	TM35-lehtijako	R4134L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244108
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7169139 I: 384399
Tyypin tarkenne	röykkiöt	N2000	Z n. 20 m
Ajoitus	rautakautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2022 Matleena Riutankoski, tarkastus	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Kohde sijaitsee Kuoppakankaan länsireunassa sijaitsevan pohjoisemman niemkkeen korkeimman kohdan itäreunalla, noin 195 metriä etelään Kantatiestä/Malmitiestä. Ympäröivä metsä on kuusivaltaista metsää, ja aluskasvillisuus koostuu sammalesta, puolukasta ja kanervasta. Alueella on myös jonkin verran koivua. Keskuskuopallinen röykkiö on kooltaan 4 x 5 metriä, ja se on noin 50-60 cm korkea. Röykkiön keskuskuoppa on halkaisijaltaan 1 metrin ja syvyydeltään noin 30-40 cm. Aluskasvillisuus peittää röykkiötä. Tiedoksiannon perusteella myös eteläisemmällä niemellä noin koordinaatissa 7168995/384405 olisi toinen vastaava röykkiö, mutta tarkastuksen aikana kyseistä röykkiötä ei tavattu. 2022: Kohde katsottiin pikaisesti. Ei uusia havaintoja. Mahdollinen röykkiö sijaitsee vanhalla kylärajalla ja nykyisellä rajalinjalla. Mahdollisen toisen röykkiön paikkaa ei inventoitu, koska alueella hiljattain käyty.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys kaakkoispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 100 m.		

Kotakangas.

Röykkiö kuvattu länteen.

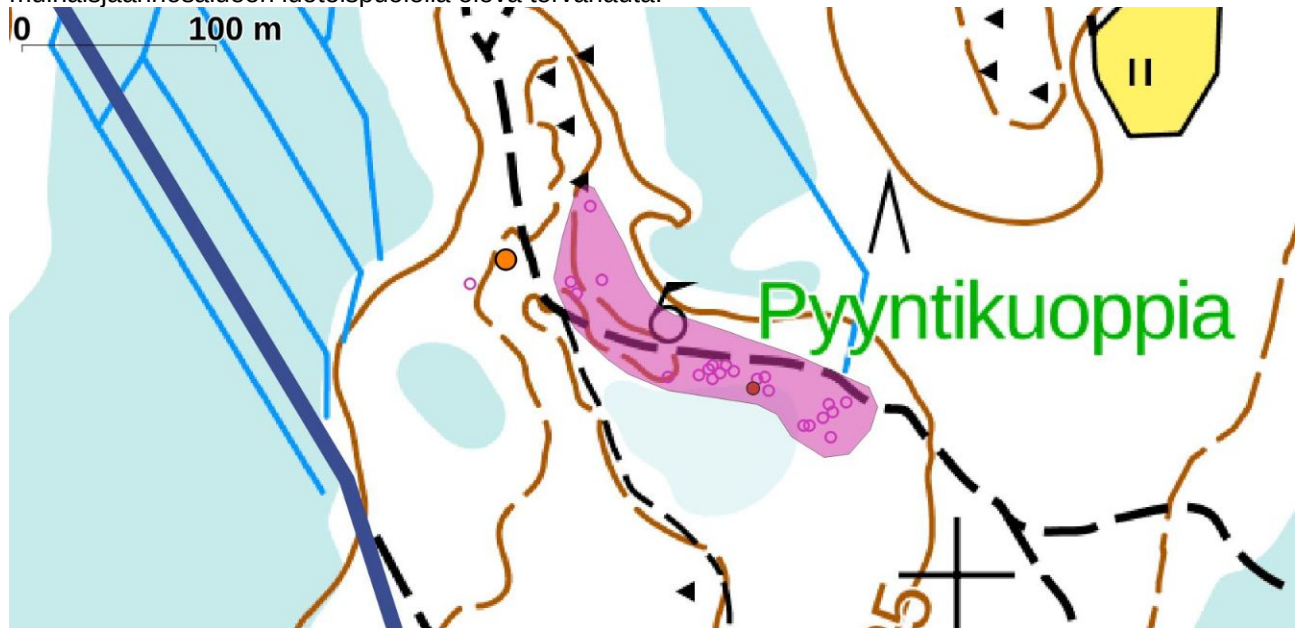

10. RAAHE Kivirakankangas			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	678010040	TM35-lehtijako	R4134L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244107
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7164096 I: 380894
Tyypin tarkenne	pyyntikuopat/keittokuopat	N2000	Z n. 25-27,50 m
Ajoitus	metallikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	1992 Jaana Itäpalo, muu tutkimus 1993, Jaana Itäpalo, Eero Jarva ja Aulis Forss, tarkastus 1997 Mika Sarkkinen, inventointi 2012 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi 2022 Marika Kostamovaara, tarkastus	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Kohde sijaitsee Ketunperän Koivikon talosta noin 400 m etelälounaaseen. Kohde on löytynyt vuonna 1992 opinnäytettä varten tehdyssä maastoinventoinnissa. Tervakankaan kalmiston kaivausryhmä kartoitti kohteen vuonna 1993. Tuolloin paikalta havaittiin kolmisenkymmentä pyynti- tai keittokuoppaa, joisakin kuopissa nähtiin myös asumustenhöyryjen piirteitä, suurimpien kuoppien halkaisijaksi mitattiin noin 3 m ja syvyydeksi noin 50 cm. Kankaalla oli käynnistyneet hakkuut, tätä silmällä pitäen suurin pyyntikuoppa merkittiin huomionauhalla. Paikalta havaittiin myös tervahauta, joka on merkitty kartoituksessa laadittuun yleiskarttaan. Paikalta havaittiin myös moderneja maanottokuoppia. Vuoden 1997 inventoinnissa alueella havaittiin pyyntikuoppia, mutta ei merkkejä asuinpaikasta. Vuonna 2012 pyyntikuoppia ei havaittu, mutta itään kaartuvan metsätien ja pienen suon välistä muita kuoppajääniteitä. Kohde on tarkastettu kuluvaan vuoteen 2022 aikana Pohjois-Pohjanmaan museon toimesta, ja arveltu, että kuopat voisivat olla ryhmittelyn perusteella keittokuoppia. Kostamovaaran tarkastuksessa havaittiin 7 uutta kuoppaa aiemmin tunnettujen kuoppien lisäksi. Kohde sijaitsee voimajohtolinjauksesta yli 100 metrin etäisyydellä. Voimajohtoinventoinnissa havaittiin 6-7 esihistorialliseksi tulkittua kuoppaa. Muodoltaan pyöreähköt tai soikeahkot kuopat ovat n. 1,5- 2,5 m halkaisijoiltaan ja n. 0,3-0,5 m syviä, niiden pintaa peittää aluskasvillisuus. Ainakin joidenkin kuoppien pohjalla havaittiin 1990-luvulla palaneita kiviä, mistä ne voitiin tunnistaa keittokuopiksi. Kankaan pohjoisosassa on runsaasti maanottokuoppia. Näyttää, että kohde on ilmeisesti suurelta osin tuhoutunut maanotossa, ehkä myös metsätoissa. Tervahaudasta (koordinaatit P 7164163 I 380767) ei laadittu erillistä kohdekorttia, koska sen on katsottu kuluvaan vuoteen Pohjois-Pohjanmaan museo, ja tervahauta on rekisteriportaaliin mitattuna pisteinä. Tervahauta sijaitsee voimajohtolinjauksesta yli 100 metrin etäisyydellä. Kohdalta lienee otettu joskus maata, koska tervahaudan tyyppinen rakenne on jonkin verran muuttunut. Alueella kasvaa mänty-kuusimetsää, pohjoisessa maanottokuoppien läheisyydessä myös nuorta tiheää männikköä.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 140 m.		

Alakohteet

x,N,11,3	y,N,11,3
380801,000	7164151,000
380804,000	7164145,000
380874,000	7164101,000
380878,000	7164104,000
380872,000	7164106,000
380867,000	7164103,000
380934,000	7164088,000
380903,000	7164095,000
380881,000	7164108,000
380901,000	7164102,000
380897,000	7164101,000
380817,000	7164152,000
380851,000	7164102,000
380874,000	7164108,000
380936,000	7164084,000
380811,000	7164190,000
380885,000	7164105,000
380749,000	7164150,000
380924,000	7164077,000
380921,000	7164077,000
380931,000	7164081,000
380935,000	7164071,000
380943,000	7164089,000
380947,000	7163670,000

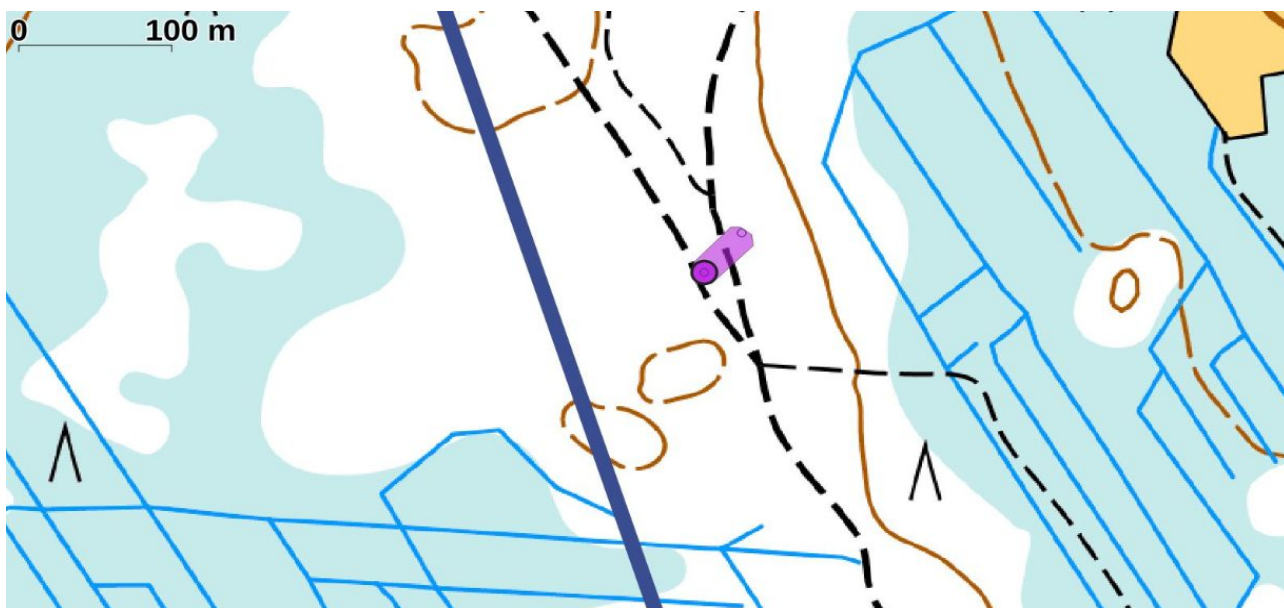
Läntisin inventoinnissa havaittu kuoppa erottui maastossa hyvin, kuvattu itään. Alemmassa kuvassa muinaisjäännösalueen luoteispuolella oleva tervahauta.

Kivirakankangas. Kohderajaus ja alakohteet Kostamovaaran vuoden tarkastuksen mukaan. Tervahauta merkitty oranssilla ympyrällä.

11. RAAHE Kivirakankangas etelä

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000020969	TM35-lehtijako	R4134L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244107
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7163646 I: 380924 P: 7163674 I: 380948
Tyypin tarkenne	pyyntikuopat	N2000	Z n. 26 m
Ajoitus	ajoittamaton	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2012 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Paikalla on havaittu kaksi n. 2,5 m halkaisijaltaan ja n. 50 cm syvyydeltään olevaa kuoppaa, metsätien molemmin puolin. Niiden on arveltu olevan pyyntikuoppien jäänteitä. Ympäristön metsä oli hakattu ja alue laikutettu. Kuopat olivat kuitenkin ehjiä. Kuoppien liepeiden ja lähialueen laikuista ei havaittu palaneita kiviä tai esihistoriaan viittaavia löytäjiä. 2022: Havaittiin metsäteiden itäpuolella oleva kuoppa, läntisen kuopan kohdalta ei voitu havaita selvää pyyntikuoppaa, vaan kohdalla sijaitseva kuoppa näyttää nuorelta, siinä on mm. jyrkät seinämät, pinta on kuitenkin kasvillisuuden peitossa. Lähiympäristössä on moderneja maan liikuttelussa syntyneitä kuoppia. Alueella kasvaa tiheää mäntytaimikkoa, näkyvyys oli huono.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 100 m.		

Kivirakankangas etelä.

Metsäteiden itäpuolella oleva kuoppa kuvattu pohjoiseen, oikealla kuvassa koordinaattien kohdalla havaittu kuoppa.

12. RAAHE Jylhänharju N

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	582010012	TM35-lehtijako	R4134L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244110
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7165390 I: 388021
Tyypin tarkenne	röykkiöt	N2000	Z n. 60-62,50 m
Ajoitus	kivikautinen	Koordinaattiselite	Röykkiö 4
Aiemmat tutkimukset	1975 Paula Purhonen, tarkastus 1990 Jaana Itäpalo, tarkastus	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

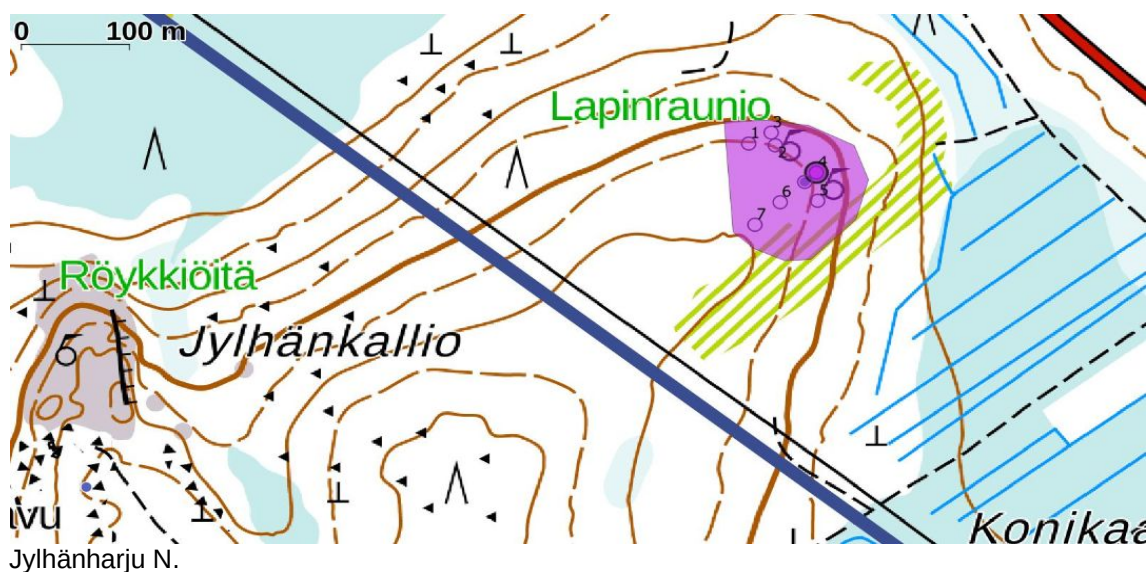
Kuvaus: rekisteriportaali: Jylhänharjun koilliskärjessä. Paikalla on ainakin viisi kiviröykkiötä, joiden halkaisi- ja vaihtelee 3–7 m ja korkeus 30–50 cm. Röykkiöistä kolme on pyöreätä, yksi lähinnä suunnikas ja yksi osin tuhattu. Viimeksi mainittu on ilmeisesti ollut alunperin pyöreä. Lisäksi paikalla on pari epämääräistä kiven ja maan sekaista kumpareta, mahdollisia röykkiöitä, sekä yksi moderni kuoppa.

2022: Kohde oli ennallaan. Alueella kasvaa harvaa mäntymetsää, koillis- eteläpuolella taimikkoa hakkuiden jäljiltä. Paikalla havaittiin seitsemän röykkiötä: 1. Läpimitta n. 4 m, korkeus n. 50 cm, 2. Läpimitta n. 7 m, korkeus n. 50 cm, kaakkoispäässä iso kaiveltu kuoppa, 3. Läpimitta n. 3 m, korkeus n. 30 cm, 4. Läpimitta n. 6 m, korkeus n. 60 cm, 5. Läpimitta n. 7 m, korkeus n. 50 cm, keskellä iso kuoppa, 6. N. 7 x 3,5 m, soikeahko, korkeus n. 60 cm, 7. Läpimitta n. 4 m, korkeus n. 50 cm. Kankaalla on lisäksi joita-kin epämääräisiä pieniä kiviläpjiä ja kuoppia, joiden esihistoriallisuus on epäselvää.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys lounaispuolella olemassa olevan johtolinjan eteläpuolella kulkevaan uuteen johtolinjaukseen on n. 160 m.
-----------------------------------	--

Alakohteet

tyyppi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3	alanro,C,100
rekisteriportaalin kohdekoordinaatit	388010,506	7165380,698	
röykkiö	387958,650	7165419,538	1
röykkiö	387983,256	7165417,738	2
röykkiö	387979,467	7165430,593	3
röykkiö	388021,235	7165390,125	4
röykkiö	388022,388	7165361,641	5
röykkiö	387987,789	7165360,130	6
röykkiö	387964,382	7165337,349	7

Röykkiöt 2 ja 4 itään.

13. RAAHE Mäntylä

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4134L
Laji	mahdollinen kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244110
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7164382 I: 388690
Tyyppin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 58 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	merkintä maastokartalla/lidar-havainto
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Kuvaus: Lidar-aineistossa erottuu noin 13 m halkaisijaltaan oleva tervahauta hakkuuaukon keskellä. Tervahauta on merkitty nykyiselle maastokartalle.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 100 m.		

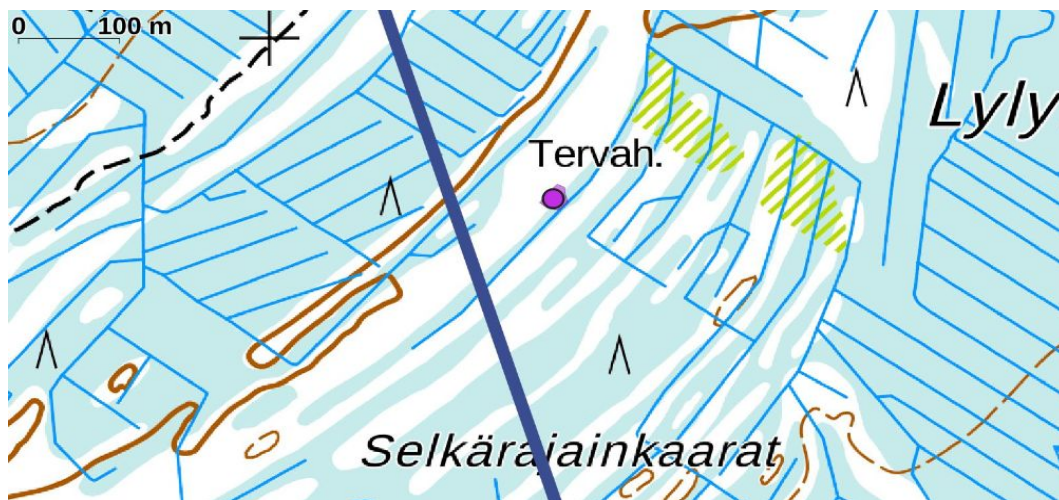
Mäntylä.

14. RAAHE Selkärajainkaarat

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4134L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7158826 I: 382281
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 40 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi, kairaus

Kuvaus: Piehingin Ylipään Selkärajainkaarten pohjoisosassa Lylynnevan länsipuolella. Matalaan ja ka-peaan hiekkadyyniin on tehty n. 12 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, halssi on kaivettu kaakkoon. Alueella kasvaa harvaa mäntymetsää.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Kyllä. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 100 m.

Selkärajainkaarat.

Tervahauta kuvattu koilliseen.

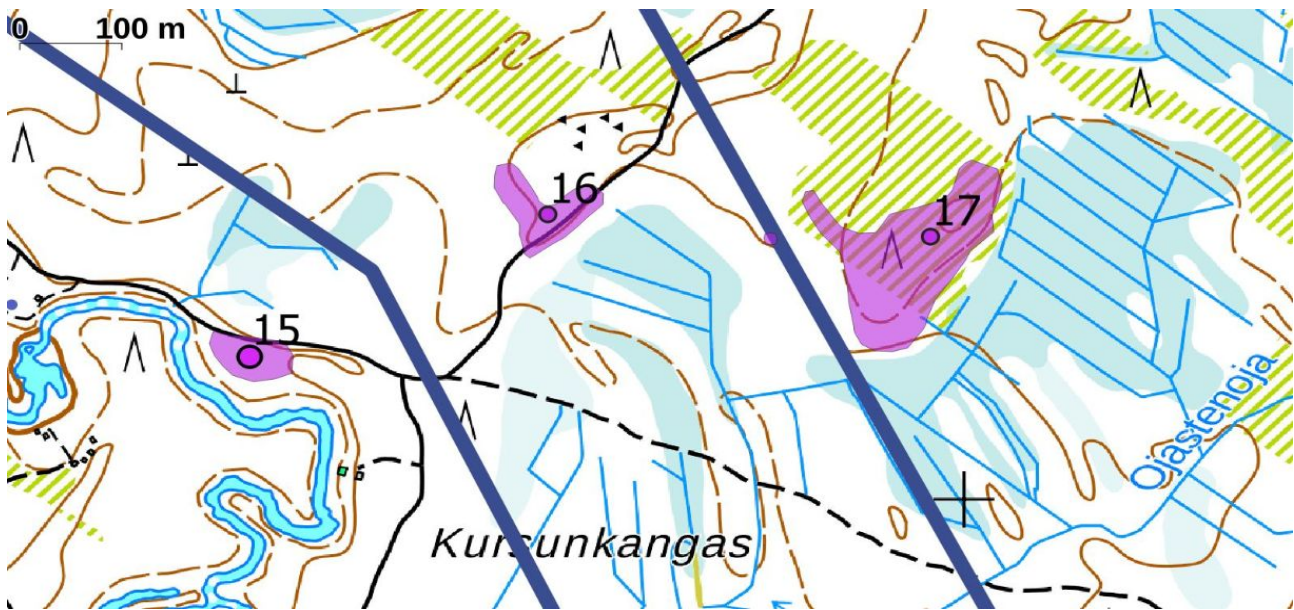
15. RAAHE Kursunkangas 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000009210	TM35-lehtijako	R4133L
Laji	kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7157154 I: 382300
Tyyppin tarkenne		N2000	Z n. 43-45 m
Ajoitus	kivikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2007 Petro Pesonen ja Jukka Palm tarkastus	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi, kairaus, lapionpistot
Aiemmat löydöt	KM 36944:1-3 kvartseja	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Raahen Kauniinmetsänkankaalla Piehinginjoen pohjoispuolella, Mattilanperältä Piehinkiin johtavan metsätien varressa ja välittömästi joen pohjoisrannalla Kursunkankaalla. Paikka on hienohiekkaisista mäntykangasta. Noin 50 x 10 metrin alueelta metsänaurusurista on otettu talteen asuinpaikalöytöjä. Paikalla on havaittu myös kaksi todennäköistä asumuspainannetta, ne ovat mitoiltaan 8 x 6 metriä, toinen on osittain äestetty hajalle, toinen oli ehjä. Muinaisjäänöksen rajausta on tehty äestyslöytöjen perusteella. Asuinpaikkaa arveltiin olevan osittain ehjänä tien ja joen välissä ja jatkuvan mahdollisesti myös itä-länsisuunnassa.

2022: Inventoinnissa pyrittiin löytämään merkkejä asuinpaikan ja koillis-itäpuolella kulkevan johtolinjauksen välistä. Metsätien pohjoispuolella kasvaa tiheää mäntytaimikkoa, tien eteläpuolella on erirakenteista metsää. Tien pohjoispuolella johtolinjauksen läheisyydessä aurasurista puuttui paikoin pintakasvillisuus, joten pintahavainnointi oli mahdollista. Asuinpaikasta itään tien eteläpuolella on ollut maanottoa ja maakerrokset sekoittuneet. Maannosta tarkastettiin pienin lapion pistoin johtolinjauksen ja asuinpaikan välissä, mutta esihistoriaan viittaavaa ei tunnistettu. Asuinpaikan rajojen selvittäminen vaatisi tarkemman tutkimuksen.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys koillispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 100 m.
----------------------------	---

Kursunkangas 1 (kartalla myös kohteet 16. Kursunneva 5 ja 17. Ojastenoja).

Asuinpaikan pohjoispuolella kulkevan tien pohjoispuolella kasvaa tiheää mäntytaimikkoa, kuvassa oikealla pohjoisempaa olevaa kangasta, kuvat länteen ja luoteeseen.

16. RAAHE Kursunneva 5

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000009214	TM35-lehtijako	R4133L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7157306 I: 382592
Tyypin tarkenne		N2000	Z n. 49-50 m
Ajoitus	kivikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2007 Petro Pesonen ja Jukka Palm tarkastus	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi, lapionpistot
Aiemmat löydöt	KM 36943: 1-3 kvartsi-iskoksia 25 kpl	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: Kauniinmetsänkankaalla Piehinginjoen pohjoispuolella metsätien varressa ja sen molemmiin puolin. Maaperä alueella on hiekkaa. Kangas laskee rantavalleina sekä kaakkoon, lounaaseen että luoteeseen kohti suoalueita. Paikalta on kerätty asuinpaikkalöytöjä kolmesta keskittymästä metsänaurausurista: 1. Tien eteläpuolelta, kaakkoon suuntautuvalla muinaisrannalla kvartseja noin 10 x 10 metrin alueelta, myös palaneita kiviä havaittiin.

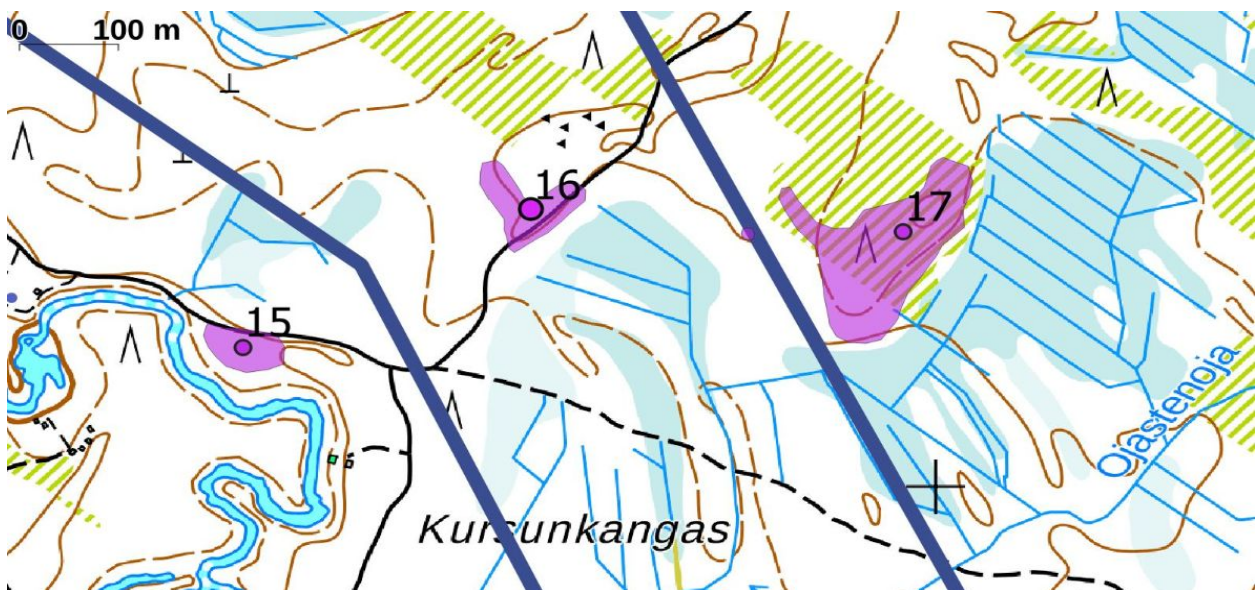
2. Tien pohjoispuolella, lounaaseen suuntautuvalla muinaisrannalla, kvartseja noin 10 x 5 metrin kokoisena keskittymänä.

3. Tiestä n. 70 metriä pohjoiseen, luoteeseen suuntautuvalla muinaisrannalla, kvartseja muutaman neliömetrin alalta.

Muinaisjäännösalueen arveltiin jatkuvan ehjällä löytökohtien pohjois-/koillispuolella. Muinaisjäännöksen raja-
jaus on tehty äestyksessä havaittujen löytöjen ja palaneiden kivien perusteella.

2022: Asuinpaikan lähiympäristössä kasvaa nuorta mäntymetsää ja taimikkoa, tien pohjoispuolella kivikkoi-
sella mäellä on pienellä alueella vanhempaa puustoa ja koillisessa kapealla kaistalla varttunutta harvaa
mäntymetsää. Pohjoisessa oli tehty hiljattain avohakkuita ja laikutus asuinpaikan ja Kursunnevan välissä,
samoin kauempana koillis- ja itäpuolella on avohakkuuaukko. Inventoinnissa pyrittiin löytämään merkkejä
asuinpaikan ja voimajohtolinjausten väliseltä alueelta pintahavainnoimalla, pintapoiminnalla ja tekemällä la-
pionpistoja, itse muinaisjäännökseen ja sen välittömään ympäristöön ei tehty lapionpistoja. Uusilla ja osin
myös vanhemmilla hakkuualueilla oli avonaista maanpintaa, josta voitiin tehdä pintapoimintaa, n. 100 m
asuinpaikasta pohjoiseen havaittiin kaksi ruusukvartseja, jotka ovat kuitenkin geofakteja eli luontaisia. Esihi-
storiaan ajoittuvia havaintoja ei tehty. Asuinpaikan rajojen selvittäminen vaatisi tarkemman tutkimuksen.

**Ehdotus suojavyö-
hykkeeksi:** Kyllä. Etäisyys koillis- lounaispuolella kulkeviin johtolinjaukseen on n. 130-140 m.

Kursunneva 5 (kartalla myös kohteet 15. Kursunkangas 1 ja 17. Ojastenoja).

Asuinpaikka sijaitsee molemmin puolin metsätietä, kuva lounaaseen. Kuva oikealla: asuinpaikan lounaispuolella kasvaa eri-ikäistä mäntytaimikkoa, kuva luoteeseen.

Laikutettu hiekkakankaan reuna Kursunnevan eteläpuolella, oikealla laikutusalueen kaakkoisosasta havaittuja luontaisia ruusukvartsikappaleita.

17. RAAHE Ojastenoja

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000044935	TM35-lehtijako	R4133L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7157282 I: 382967
Tyypin tarkenne	jätinkirkot	N2000	Z n. 50-55 m
Ajoitus	kivikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2022 Janne Ikäheimo ja Risto Nurmi. tarkastus	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi, pintapaiminta, kairaus
Aiemmat löydöt		Inventointilöydöt	-

Kuvaus: rekisteriportaali: tarkastus 2022: Kohde ja sen lähiympäristö on tarkastettu alkusyksystä 2022. Kohteessa todettiin ympärystävalli, jossa on useita röykkiöitä tai latomuksia. Vallin ulkopuolella on kaksi latomusta. Vallin lähiympäristössä sijaitsee useita palaneiden kivien kumpuja, palaneiden kivien keskittymiä, kvartsikeskittymiä sekä yksi kuoppajäännös. Laajalla alueella vallin ympäristössä havaittiin palaneita kiviä, kvartsia ja kvartsiytimiä. Kohderajaus on tehty löytöjen levinnän sekä jätinkirkon eteläpuolella mahdollisesti

sijaitsevien asumuspainanteiden perusteella. Kohteesta 150-300 metriä luoteeseen ja 100 metriä lounaaseen sijaitsevia mahdollisia asumuspainanteita ei ole tarkastettu.

Voimajohtoinventointi 2022: Kohde sijaitsee matalan kankaan eteläosassa hakkuunaukon itä- ja kaakkoisreunalla, osin eteläpuolisella tilalla, missä kasvaa varttunutta harvaa mäntymetsää. Jätinkirkko sijaitsee mäen korkeimmalla kohdalla, missä on huuhtoutunutta kivikkoa, ympäröivät alueet ovat hiekkaa ja hiekkadyynikenttää. Kankaan eteläkärki on kivikkoista, itä- ja eteläpuolella on ojitettua suota ja rämettä. Kohde on vaurioitunut laikutuksessa ja metsänaurauksessa, metsätyöt on tehty viime aikoina.

Aiemman syksyllä tehdyn tarkastuksen tarkemmat tiedot eivät olleet käytettävissä vielä voimajohtoinventoinnin maastoinventoinnin aikana – alueella kuitenkin tehtiin samoja ja samansuuntaisia havaintoja kuin syksyn aiemmassa tarkastuksessa. Mainitaan vielä havainnot, joista ei ole tietoa tai mitattuja pisteitä rekisteriportaaliin: jätinkirkon lounaispää on avoin eli siinä ei esiinny vallia, kohdekoordinaateista n. 150 m länteen on n. 6 m halkaisijaltaan oleva painanne ja kankaan eteläkärjessä kivikkoisella maapohjalla epätaisaista maastoa, epäselviä kuopanteita ja raivatulta vaikuttava n. 10 x 6 metrin kokoinen kohta, jossa ei ole vallia reunoilla. Luoteesta hiekkadyneillä ja hiekkakankaalla olevat ”painanteet” ovat luontaisia veden aikaansaamia. Lisätutkimukset ovat tarpeen, jos voimajohtolinja toteutetaan suunnitellusti.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 20 m, yksi mahdollinen asumuspainanne sijaitsee linjauksella.
-----------------------------------	--

Alakohteet (mitattu alkusyksyn 2022 tarkastuksessa, voimajohtolinjauksen inventoinnissa mitatut kaksi havaintoa lihavoituna)

tyyppi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3
Asumuspainanne ?	382810,541	7157280,092
Jätinkirkon eteläkulma	382971,000	7157270,000
Latomus 1	382985,000	7157295,000
Latomus 2	382983,000	7157286,000
Palaneiden kivien kumpu 5	382932,000	7157235,000
Jätinkirkon pohjoiskulma	382978,000	7157300,000
Latomus 3	382972,000	7157275,000
Palaneiden kivien kumpu 1, lounaispää	382932,000	7157216,000
Kvartsikeskittymä 1	382931,000	7157245,000
Kvartsikeskittymä 3	382927,000	7157229,000
Latomus 4	382953,000	7157266,000
Kvartsikeskittymä 2	382928,000	7157245,000
Jätinkirkon koilliskulma	382987,000	7157293,000
Palaneiden kivien kumpu 4	383000,000	7157277,000
Palaneiden kivien kumpu 6	382975,000	7157248,000
Palaneiden kivien keskittymä 2	383014,000	7157321,000
Latomus 5	382944,000	7157257,000
Palaneiden kivien keskittymä 3	383014,000	7157286,000
Jätinkirkon lounaiskulma	382954,000	7157277,000
Palaneiden kivien kumpu 1, keskiosa	382949,000	7157234,000
Palaneiden kivien kumpu 1, koillispää	382966,000	7157244,000
Palaneiden kivien kumpu 3	382985,000	7157266,000
Kvartsikeskittymä 3	382927,000	7157229,000
Palaneiden kivien keskittymä 1	382998,000	7157320,000
Palaneiden kivien kumpu 2	382976,000	7157257,000
Kuoppajäännös	383011,000	7157339,000
Palaneiden kivien kumpu 7	383009,000	7157282,000
Raivattu kohta ?	382914,229	7157186,690

Ojastenoja.

Kaukokuva jätinkirkkoa kohti koilliseen. Kuva oikealla, jätinkirkon keskitasannetta, kuva lounaaseen.

Vaurioitunut röykkiö, kuva itään. Oikealla kuvassa, aurasuria palokiviröykkiöiksi tulkittujen rakenteiden yli alueen kaakkoisreunalla, kuva etelään

Voimajohtoinventoinnissa havaitut mahdollinen asumuspainanne johtolinjauksen alla ja oikealla kuvassa rai-vatulta vaikuttava kohta kankaan eteläkärjessä.

18. RAAHE Uudensillanlanssi

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133L
Laji	muu kohde	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	maarakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7156604 I: 382702
Tyyppin tarkenne	kuopat	N2000	Z n. 45 m
Ajoitus	moderni	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi, kairaus
Kuvaus: Piehingin Ylipäässä, Piehinginjoesta koilliseen haarautavan Ispinäojan mutkassa, virran eteläpuo-lella, Ispinäojan ylittävästä sillasta n. 30-40 m koilliseen. Paikalla on kolme n. 4-10 m halkaisijaltaan olevaa ja enimmillään n. 0,8-1,3 metrin syvyyistä maakuoppaa. Niiden pinta on kasvillisuuden peitossa, päällä kasvavat puut ovat enimmillään n. 30-vuotiaita. Kysymys lienee vanhoista maanottokuopista.			
Ehdotus suojavyö-hykkeeksi:	-. Etäisyys virran itäpuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 25 m.		

Pohjoisin kuoppa kuvattu pohjoiseen.

Uudensillanlanssi (kartalla myös kohteet 19-21).

19. RAAHE Ispänkankaat luode			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7156540 I: 382888
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 47,50 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Piehingin Ylipäässä, Ispänkankaiden pohjoispuolella kulkevan metsätien ja Ispänjojan välissä, virran eteläpuolella. Alue on tasaista hiekkakangasta, puusto harvaa varttunutta mäntymetsää. Noin 20 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, halssi on kaivettu pohjoiseen. Haudan päällä ja reunoilla kasvaa katajia ja tiheää kuusipuustoa.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 100 m.		

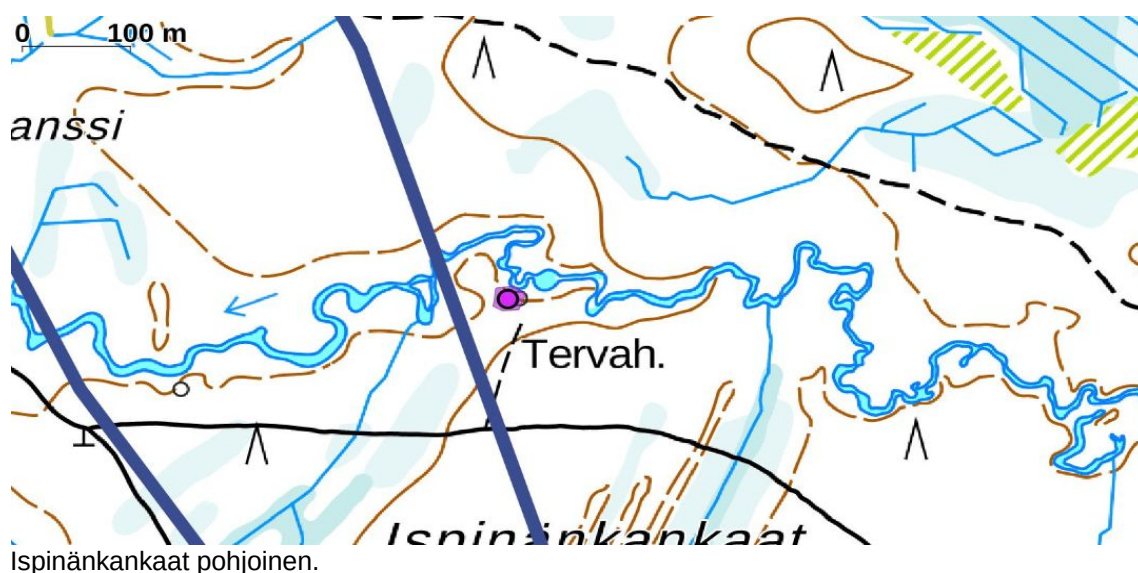
Ispinänkankaat luode (kartalla myös kohteet 18, 20-21).

Tervahauta puuston lomassa, kuva pohjoiseen.

20. RAAHE Ispänkankaat pohjoinen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133L
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7156617 I: 383166
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 47,50 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Piehingin Ylipäässä, Ispänkankaiden pohjoispuolella kulkevan metsätien ja Ispänöjan välissä, virran eteläpuolella. Joen eteläpuolella on hiekkadyynikenttää, puusto tiheää mäntytaimikkoa. Noin 10 m halkaisijaltaan oleva tervahauta jokitormän reunalla, osin sen alapuolella, halssi on kaivettu pohjoiseen. Haudan päällä ja rantatormällä kasvaa tiheää nuorta puustoa.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 40 m.		

Tervahaudan halssi, kuva etelään.

21. RAAHE Ispinänkankaat pohjoinen 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133L
Laji	muu kohde	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7156618 I: 383198
Tyypin tarkenne	maasaunat	N2000	Z n. 47,50 m
Ajoitus	moderni	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: Piehingin Ylipäässä, Ispinänkankaiden pohjoispuolella kulkevan metsätien ja Ispinäojan välissä, virran eteläpuolella. Joen eteläpuolella on hiekkadyynikenttää, puusto tiheää mäntytaimikkoa. Ispinäojan levennyksen kohdalla on jokitörmään kaivettu n. 3,5 m pohja-alaltaan oleva maasauna, luoteisnurkassa ruostunut kiukaana toiminut tynnyri, oviaukko on pohjoissivulla. Maasaunan reunoilla ja jokitörmässä kasvaa tiheää nuorta puustoa. Vanhoille peruskartoille vuodesta 1954 alkaen on jokirantaan merkitty kämpppä, johon sauna on ilmeisesti kuulunut.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: -. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 80 m.

Ispinänkankaat pohjoinen.

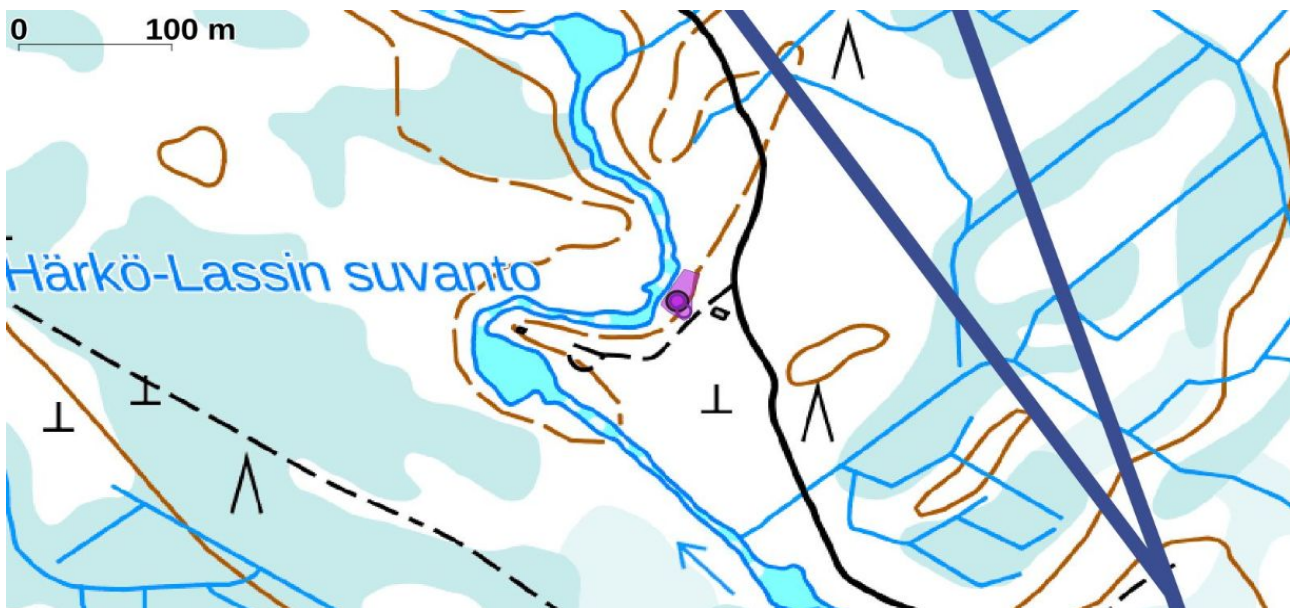
Maasaunan pohja kuvattu etelään, luoteisnurkassa kiukaana toiminut tynnyri.

22. RAAHE Härköpirtti

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133L
Laji	muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	243209
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7155679 I: 383170 P: 7155672 I: 383175
Tyyppin tarkenne	kämpät	N2000	Z n. 52,50 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	gps-mittaus, pohjoisempi kellari
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: Piehingin Ylipäässä, Piehinginjoen Härkö-Lassin suvannon itärannalla on Härköpirtti. Piehinginjoki on ollut merkittävä puutavaran uittojoki. Härköpirtti oli metsäkämpänä viimeistään suurten savotoiden aikana 1900-luvun alussa. Enimmillään työmiehiä saattoi yöpyä pirtissä toistasataa. Kämpän koko oli n. 12 x 12 m. Pirtti oli alussa sisäänlämpiävä, tulisija sijaitsi pirtin keskellä. Paikalla on nykyisinkin kämppä, joka on ollut paikallisten metsästäjien ja metsästyseurojen sekä luonnossa liikkujien käytössä. Rakennuksen itä-osa on pyöröhirsinen, eteinen länsipäässä on lautaverhoiltu, rakennuksessa on uusi peltokatto ja myös piippu on uusittu. Kämpän länsipuolella on kaksi kellarin pohjaa. Niistä isompi sijaitsee jokitörmässä, se on seinävallien reunoista mitattuna n. 10 x 6 m, syvyys on yli 1,5 m, oviaukko on pohjoiseen, eteläreunalla kasvaa iso kuusi. Pienempi n. 3,5 m pohja-alaltaan oleva kellarin pohja sijaitsee edellisen eteläpuolella. Molempien pintaa peittää pintakasvillisuus.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi: Kyllä. Etäisyys koillispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 130 m.

Härköpirtti.

Härköpirtti, kuva koilliseen.

Jokitörmän päällä sijaitseva iso kellarin pohja, oikealla pienempi kellarin pohja itään.

23. RAAHE Hanhikoski (Hanhela)			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133L
Laji	muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	243212
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7153629 I: 389411
Tyypin tarkenne	kyläpaikat	N2000	Z n. 82 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	nykyinen päärakennus
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Hanhikoski mainitaan ensimmäisen kerran rippikirjoissa vuonna 1751. Ensimmäisen talo lieenee sijainnut jotakuinkin samalla kohdalla kuin nykyinen päärakennus Piehinginjoen pohjoisrannalla. Nykyisessä pihapiirissä on päärakennuksen lisäksi mm. aitta ja neliosainen puoji. Vanhimmat rakennukset ovat ajalta 1864-1917. Kohdetta ei tarkemmin inventoitu, koska etäisyys vaihtoehtoiseen voimajohtoon on n. 200-250 m. Kohteelle tehtiin rajausta, johon kuuluu nykyinen pihapiiri, länsipuolella ja koillisessa on peltoja, pohjoisessa kulkee Lukkarointentie. Paikallisen tiedon mukaan kaksi muuta lähitaloa on erotettu Hanhelasta.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys luoteispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 200-250 m.		

Hanhikoski (Hanhela).

Näkymä etelään Lukkaroistentieltä Hanhelan pihapiiriin. Päärakennus sijaitsee pihatien päässä. Oikealla kuvassa Lukkaroistentie länteen, Hanhelan tila tien vasemmalla puolella.

Yksityiskohta vuoden 1800-luvun puolivälin pitäjänkartasta. Karttaotteelle on Hanhikosken lisäksi merkitty Lukkaroisen ja Kauniskankaan asutus. Lukkaroistentie on merkitty kylätieksi, "Bya väg". Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, <https://astia.narc.fi/astiaUi/digiview.php?imagelid=6182682&aytun=1084258.KA&j=108425>.

24. RAAHE Kallioneva			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	582040010	TM35-lehtijako	R4143R
Laji	löytöpaikat	Vanha yleislehtijako	244111
Tyyppi	irtolöytöpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7173877 I: 392877
Tyypin tarkenne		N2000	Z n. 45 m
Ajoitus	varhaismetallikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto (suuntaa antava kartapaikannus)
Aiemmat tutkimukset	1949 T. I. Itkonen, ei määritelty 1950 E. Hyypä, ei määritelty 2016 Teemu Tiainen ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	KM 11927, muinaisuuden kärkikappale	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Vuonna 1948 tien rakentamisen yhteydessä löytyi muinaisuuden kärkikappale. Pian löytymisen jälkeen tehdyn siitepölyanalyysin avulla suksi on ajoitettu noin 1600–1900 eKr. Myöhemmän radiohiiliajoituksen tulos oli suunnilleen sama (Hel-3922, 3800 ± 100 BP/1997). Vuoden 2016 inventoinnissa paikka todettiin suopohjaiseksi mäntymetsäksi. Koordinaattipisteen vieressä havaittiin yli metrin syvyinen suo-oja, ja pidettiin mahdollisena, että muinaisuksi on löytynyt ojaan tehdessä. Mahdollisesti suksen löytöpaikka on hieman idempänä lähellä Jokikankaan taloa eli jokseenkin lähellä vuonna 2016 todettua asuinpaikkaa Kallioneva 2.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	-. Etäisyys pohjoispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 25 m.		

Kallioneva (kartalla myös 25. Kallioneva 2).

25. RAAHE Kallioneva 2

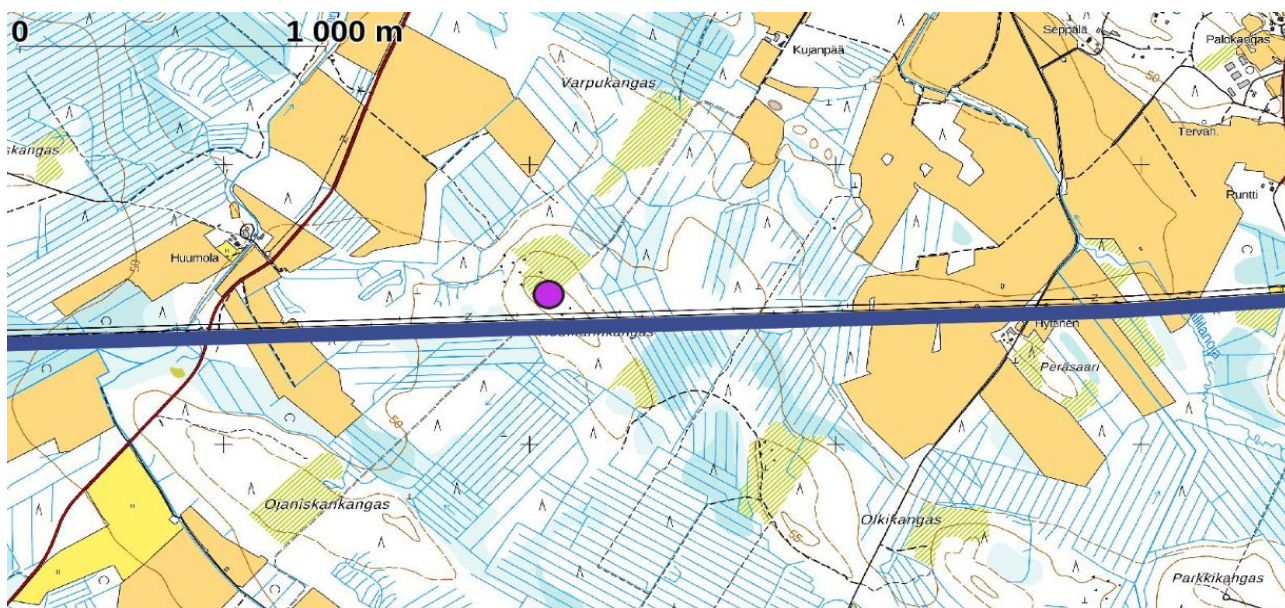
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000031900	TM35-lehtijako	R4143R
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244111
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7173839 I: 392966
Tyypin tarkenne		N2000	Z n. 47,50 m
Ajoitus	kivikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2016 Teemu Tiainen ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	KM 41132: kvartsi-iskoksia	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Noin 35 x 30 metrin alalta havaittu 18 kvartsi-iskosta metsänistutuslaikuista. Asuinpaikka sijaitsee pienellä ja matalalla pohjoiseen työntyvällä niemellä, pohjoispuolella virtaa Olkijoki. Korkeuden perusteella kohde ajoittuu n. 2600 BP. Itäpuolella kulkevaa metsätietä on perustettu metallikuonaa sisältävällä soralla, muutamia kuonankappaleita havaittiin myös asuinpaikan puoleisen tien ojassa.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys pohjoispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 50 m.		

Kallioneva 2 (kartalla myös 24. Kallioneva).

26. SIIKAJOKI Jylhänkangas

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	708010060	TM35-lehtijako	R4143R
Laji	muu kohde	Vanha yleislehtijako	244302
Tyyppi	luonnonmuodostumat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7174536 I: 402063
Tyypin tarkenne		N2000	Z n. 55 m
Ajoitus		Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	1997 Mika Sarkkinen, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Santeri Ingman mainitsee kihlakuntakertomuksessaan (vuodelta 1886) Jylhänkankaan, missä olisi noin 40 syltä pitkä, 1 - 2 syltä leveä ja 1 jalan korkuinen kiviaita (eli n. 70 x 2-3,5 m, 0,3 m korkea). Paikan hän sanoo sijaitsevan "noin 5 km Siikajoesta ja 5 km etelään Revonlahden kirkolta". Kangas ei olisi kovin korkea, jyrkin se olisi itäreunalla.			
Ainoa kuvaukseen jokseenkin mahdollinen kangas on paikannettu Siikajoen Huumarinkankaalle, jonka kaakkoispäässä on epämääräinen pitkänomainen epäyhtenäinen luonnonkivikko.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	-. Etäisyys nykyisen voimajohtolinjan eteläpuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 120 m.		

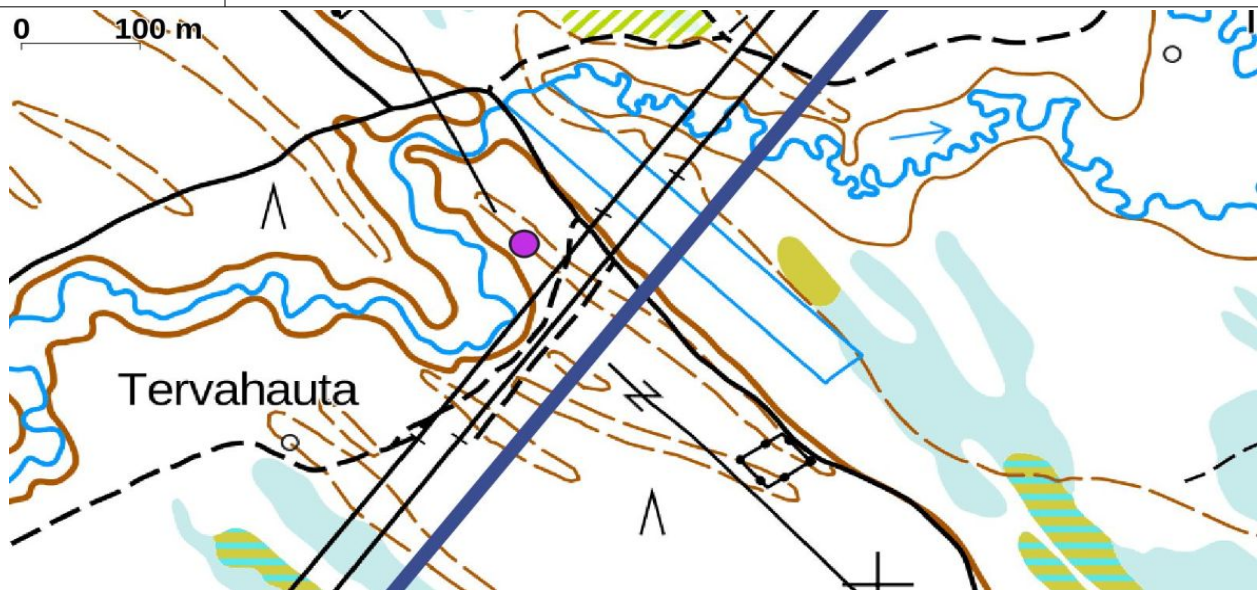
Jylhänkangas.

27. SIIKAJOKI Vuolunoja 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000017131	TM35-lehtijako	R4134R
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244301
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7164314 I: 398702

Tyypin tarkenne	hiilimiilut	N2000	Z n. 83 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto
Aiemmat tutkimukset	2010 Jaana Itäpalo, inventointi 2013 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: 2010: Hiilimiilu sijaitsee noin 3,25 km Siikajoen ja Vihannin kuntien rajasta pohjoiskoilliseen, 110 kv voimalinjan länsipuolella ja 20 kv voimalinjan vieressä, sen itäpuolella, Vuolunojasta noin 25 metriä koilliseen, lounaisrinteellä lähellä harjanteen lakea. Miilu on iso. Sen läpimitta on 6 m ja syvyys noin 2 m. Lounaisosa on 20 kv:n voimalinjan rakentamisen yhteydessä tasoitettu ja täytetty; kuopasta on noin 2/3 säilynyt. Kuopan reunoilla ei ole vallia. Noin 5 cm turvekerroksen alla on nokimaakerros, kuopan pohjassa on turpeen alla yli 20 cm paksu hiili- ja nokikerros.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys olemassa olevan voimajohtolinjan kaakkoispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 100 m.		

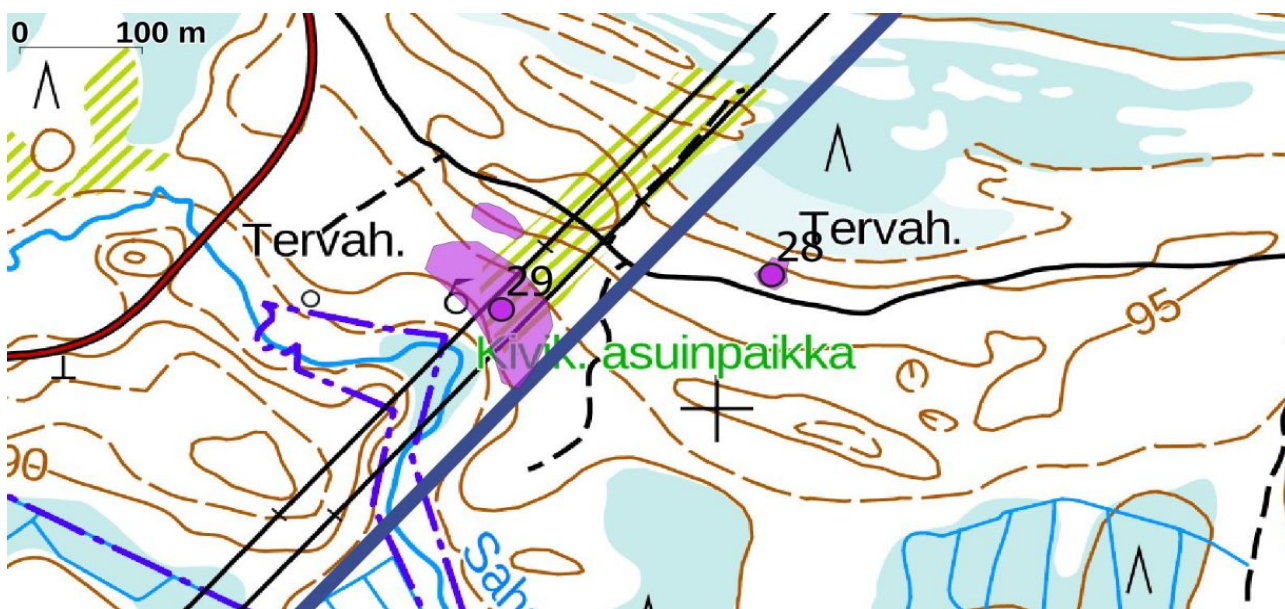
Vuolunoja 2

Miilu kuvattu pohjoiseen, kuva vuoden 2010 inventoinnista.

28. SIIKAJOKI Sahaoja 22

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4134R
Laji	mahdollinen kiinteä muinaisjäännös ?	Vanha yleislehtijako	244301
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7162119 I: 397045
Tyypin tarkenne	tervahaudat	N2000	n. 95 m
Ajoitus		Koordinaattiselite	merkintä maastokartalla/lidar-havainto
Aiemmat tutkimukset		Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Maastokartalle merkitty tervahauta. Alue ei kuulunut inventointiin, kohdetta ei inventoitu. Kohteelle tehtiin summittainen raja.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	-. Etäisyys luoteispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 80 m.		

Sahaoja 22 (kartalla myös 29. Sahaoja, Voimalinjan alapuoli).

29. SIIKAJOKI Sahaoja, Voimalinjan alapuoli

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	708010003	TM35-lehtijako	R4134R
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	244301
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7162088 I: 396824
Tyypin tarkenne		N2000	
Ajoitus	kivikautinen	Koordinaattiselite	aiempi tieto

Aiemmat tutkimukset	1993 Mika Sarkkinen, inventointi 2009 Timo Jussila ja Tapani Rostedt, inventointi 2010 Jaana Itäpalo, inventointi 2013 Timo Jussila ja Timo Sepänmaa, inventointi	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	KM 30694: 1 asuinpaikkalöytöjä	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: rekisteriportaali: Ala-Vuolujärvestä luoteeseen laskevan Sahaojan pohjoisrannalla. Kohteen yli kulkevan voimalinjan alla ja sen molemmin puolin on ainakin 10 erikokoista ja syvyistä painannetta, joista osa on varmuudella asuinpainanteita. Yhdestä on löydetty kvartsi-iskoksia, palanutta kiveä ja likamaata. Suurimpien painanteiden halkaisija on noin 6 m. Alueella on myös mahdollisia keittokuoppia tai kuoppaliesiä.			
Ehdotus suojavaiohyökkeeksi:	Kyllä. Asuinpaikan eteläosa ylittää kohteen eteläpuolella kulkevalle johtolinjaukselle. Linjauksen toteuttamisella suunnitellusti voisi olla vaikutusta kohteeseen.		

Alakohteet

typpi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3
kuoppa	396814,978	7162078,049
kuoppa	396824,974	7162066,054
kuoppa	396817,977	7162093,043
painanne	396817,977	7162168,013
kuoppa	396785,989	7162133,027

Sahaoja, Voimalinjan alapuoli (kartalla myös 28. Sahaoja 22).

30. RAAHE Keijakangas

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133R
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	243212
Tyyppi	kivirakenteet	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7156959 I: 394570
Tyypin tarkenne	rakkakuopat	N2000	Z n. 112,50 m
Ajoitus	ajoittamaton	Koordinaattiselite	Itäisin rakkakuoppa

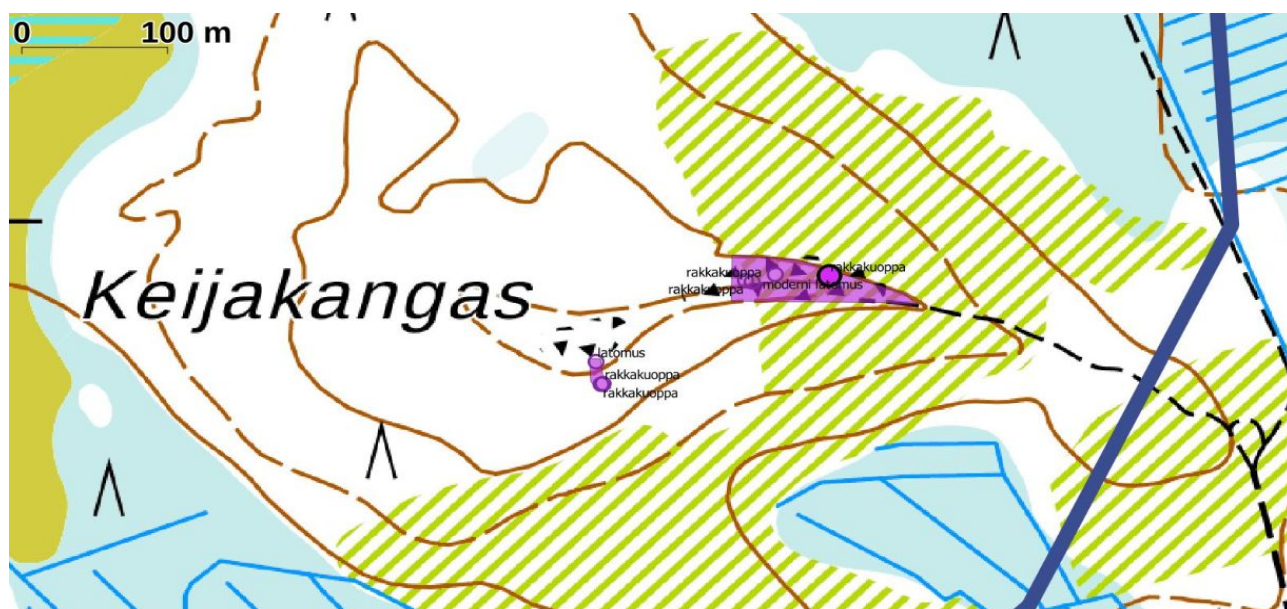
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: Raahen Möykkyperältä n. 2,7 km lounaaseen Pahanevan suoalueen itäpuolella Keijakankaalla. Keijakankaan itä- ja eteläosassa on tehty avohakkuita ja metsänaurausta viime aikoina sekä joku vuosi sitten. Ympäröiville alueille laskevat rinteet ovat kivikkoisia, korkeimman alueen itäosassa on n. 150 m pitkä ja enimmillään n. 30 m leveä avorakka. Rakan päältä on ajettu metsäkoneella, jonka seurauksena rakkaan on syntynyt lähes koko avorakan pituinen n. 1-1,5 m leveä matala valli. Rakan länsipäässä on kolme rakkakuoppaa: itäisin on n. 2,5 m halkaisijaltaan ja n. 0,6 m syvä, siinä on selvä reunavalli, eteläreuna on vaurioitunut metsäkoneella ajamisen seurauksena. Kaksi muuta ovat n. 1,5 m halkaisijaltaan ja n. 0,3-0,4 syviä. Kaikkien kuoppien kivissä on jäkäläkasvillisuutta. Suurin kuoppa vastaa hyvin kivikautisilta/esihistoriallisilta korkeuksilta tunnettuja rakkakuoppia. Rakassa havaittiin yksi n. 20 cm halkaisijaltaan oleva luontainen kvartsikivi. Kuoppien läheisyydessä on moderni n. 0,6 m korkea ja n. 1 m läpimitaltaan n. oleva latomus. Kangas jatkuu kivikkoisena länteen mäen keskiosaan, missä korkeimman kohdan eteläreunalla on kivikkosella maapohjalla n. 1,5 m halkaisijaltaan olevat kuopat, joista toisessa on selvä reunavalli sekä yksi pieni kehämännen latomus (alanro 5), joka voi liittyä paikalla sijainneeseen palovartiotorniin. Palovartiotornin kohdekoordinaatit sijaitsevat rakkakuoppakohteen kohderajauksen sisällä.

Ehdotus suojava- hykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys itäpuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 200 m.
--	---

Alakohteet

tyyppi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3	alanro
rakkakuoppa	394570,479	7156959,070	1
moderni latomus	394533,533	7156960,239	2
rakkakuoppa	394517,632	7156954,656	3
rakkakuoppa	394513,102	7156955,593	4
latomus	394410,455	7156894,691	5
rakkakuoppa	394415,360	7156878,239	6
rakkakuoppa	394413,903	7156877,757	7

Keijakangas.

Aurattu rakka kuvattu länteen.

Kuoppa 1 pohjoiseen, eteläreuna on vaurioitunut.

Mäen keskiosassa palovartiotornin perustuksen lähellä oleva latomus ja noin 20 m etelämpänä oleva kuoppa, kuvat kaakkoon.

31. RAAHE Keijakangas 1

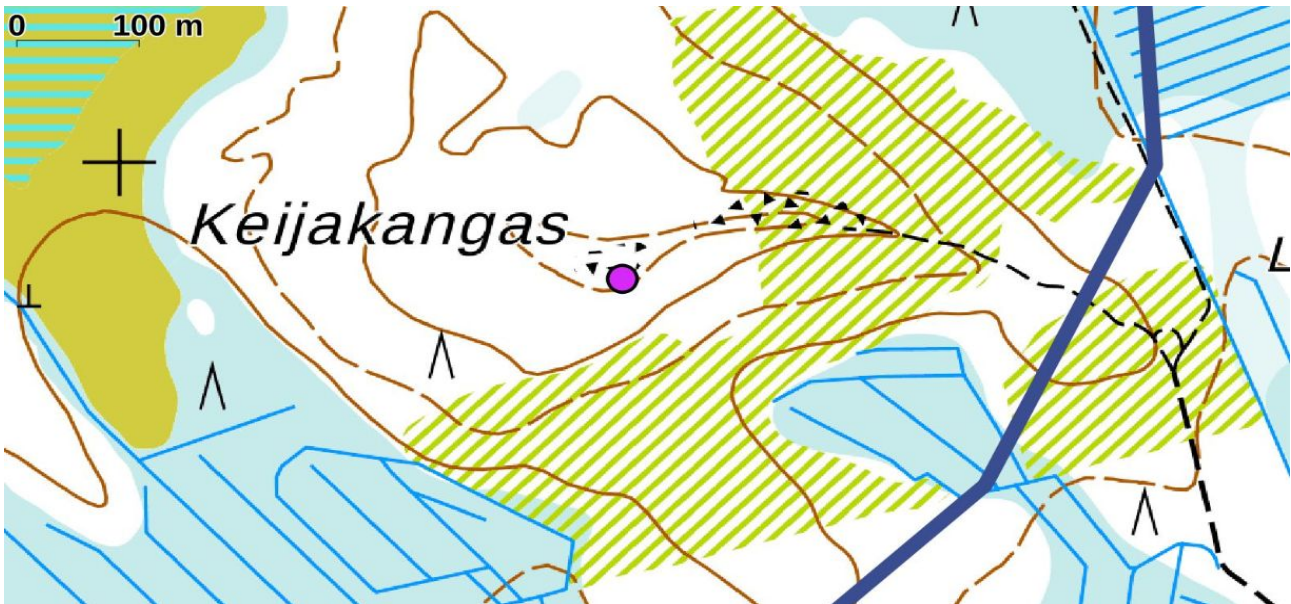
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133R
Laji	muu kohde	Vanha yleislehtijako	243212
Tyyppi	palovartiotornin perustus	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7156896 I: 394412
Tyypin tarkenne		N2000	Z n. 112,50 m
Ajoitus	moderni	Koordinaattiselite	gps-mittaus
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Keijakankaan korkeimmalla kohdalla mäen keskiosassa on sijainnut palovartiotorni. Se on merkit-			

ty vuosien 1980 ja 1992 peruskartoille. Siitä on jäljellä n. 10 m halkaisijaltaan oleva betoniperustus ja kolme nurkkaperustusta. Palovartiotornin kohdekoordinaatit sijaitsevat rakkakuoppakohteen 30. Keijakangas kohderajauksen sisällä, ainakin sen alakohde nro 5 voisi liittyä palovartioon. Alueella kasvaa mäntyvaltaista metsää.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:

-. Etäisyys itäpuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 250 m.

Keijakangas 1.

Palovartion perustus länteen.

32. RAAHE Keijala

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133R
Laji	muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	243212
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7156845 I: 394826
Tyypin tarkenne	kellarit, kiviaidat	N2000	Z n. 102,50-105 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	kellari
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Keijakankaan ja Lysteikkö-nimisen pienemmän kankaan välissä metsätien varrella. Avohakkuuaukolla on kolme peltoaitaa: eteläisin nro 1 on n. 35 m pitkä, siitä pohjoiseen oleva nro 2 20 m ja kaksi pohjoista n. 10 m pitkiä, aidat ovat n. 1 m leveitä ja n. 50-60 cm korkeita. Pohjoisimpien aitojen itäpuolella on metsätien vieressä luonnonkivistä rakennettu kellari. Sen ulkomitat ovat n. 6 x 3 m, korkeus on 1,5 m, ovi-aukko koilliseen. Sisäkatto on tehty kiilakivistä. Kellarin päällä on paksu pintakasvillisuuskerros. Pellot ja kellari on merkitty alueesta laaditulle vanhimmalle vuoden 1953 peruskartalle, peltokuviot vielä vuoden 1992 peruskartalle sekä yksi rakennus, mahdollisesti lato. Pitäjänkartalle peltoja tai rakennuksia ei ole merkitty.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä, mahdollisuuksien mukaan. Etäisyys länsipuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 30 m.		

Alakohteet

tyyppi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3
peltoaita 1	394869,110	7156749,230
peltoaita 2	394856,033	7156798,974
kellari	394825,590	7156845,193
peltoaita 4	394815,510	7156839,853
peltoaita 3	394809,152	7156837,954

Keijala (kartalla myös länsipuolella sijaitseva 33. Keijala 2, missä on kaksi tervahautaa).

Kellarin oviaukon yläosa.

Kellari kaakkoon.

Eteläisin kiviaita länteen.

33. RAAHE Keijala 2			
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4133R
Laji	kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	243212
Tyyppi	työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7156887 I: 394705 P: 7156856 I: 394603
Tyyppin tarkenne	tervahaudat	N2000	Z n. 105 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	Itäisempi tervahauta
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi

Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-
Kuvaus: Keijakankaan kaakkoisreunalla ja avohakkuualueen reunalla on kaksi n. 100 metrin etäisyydellä toisistaan olevaa tervahautaa. Ne ovat n. 10 m halkaisijoiltaan, läntisemmän päällä ei ole juuri puustoa, enemmän katajaa.			
Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kyllä. Etäisyys itäpuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 70 m.		

Keijala 2 (kartalla myös itäpuolella sijaitseva 32. Keijala, missä on kellari ja peltoaitoja).

Itäisempi tervahauta etelään.

Läntisempi tervahauta länteen.

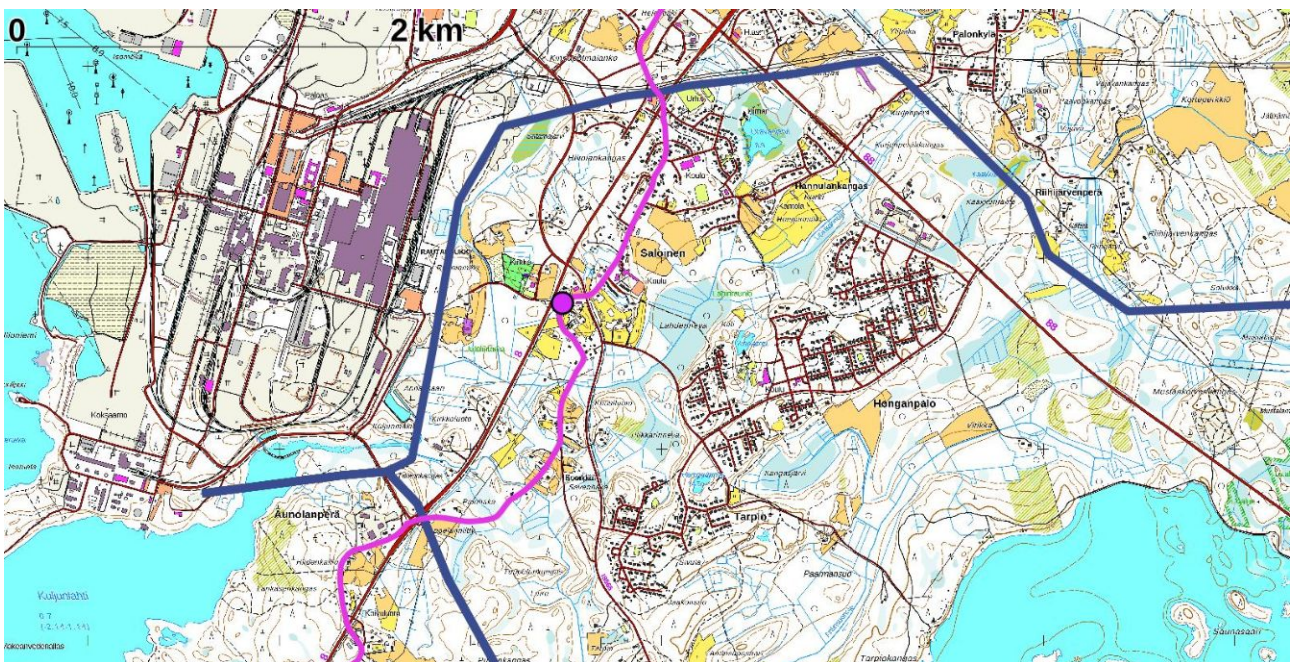
34. RAAHE Pohjanmaan rantatie

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	Rky 4372	TM35-lehtijako	R4141R
Laji	muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	244108
Tyyppi	kulkuväylät	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7171763 I: 378478
Tyyppin tarkenne	tien pohjat/lien linjaukset	N2000	Z
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	linjaus Saloisten kirkon itäpuolella
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: Pohjanmaan rantatie on yksi Suomen tärkeistä historiallisista tielinjoista. Ratsupolusta 1600-luvulla kehittynyt maantie on kulkenut Turusta Tukholmaan Pohjanlahden ympäri. Rantatie on ollut Pohjanmaan tärkein tie ja Lapin läänin alueella pitkään ainoa maantie. Raahessa parhaiten säilyneeksi osuudeksi on määritelty Haaksiluodontie – Oikotie.

Voimajohtolinjaukset ylittävät rantatien Saloisissa Valtatie 8:n ja Haaksiluodontien risteämäkohdalla sekä Seurantien ja Tokolantien kohdalla. Haaksiluodontiella linjaus kuuluu rky-kohteeseen 4372. Tokolantien ja Seurantien kohdalla on rakennettua aluetta, missä on mm. entinen Saloisten nuorisoseuraintalo, rakennus on nykyisin vuokrattu kirpputoritoimintaan.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Kohde tulee huomioida voimajohtosuunnittelussa.
-----------------------------------	---

Pohjanmaan rantatien linjaus Saloisissa, voimajohtolinjaukset risteävät sitä kahdessa kohtaa.

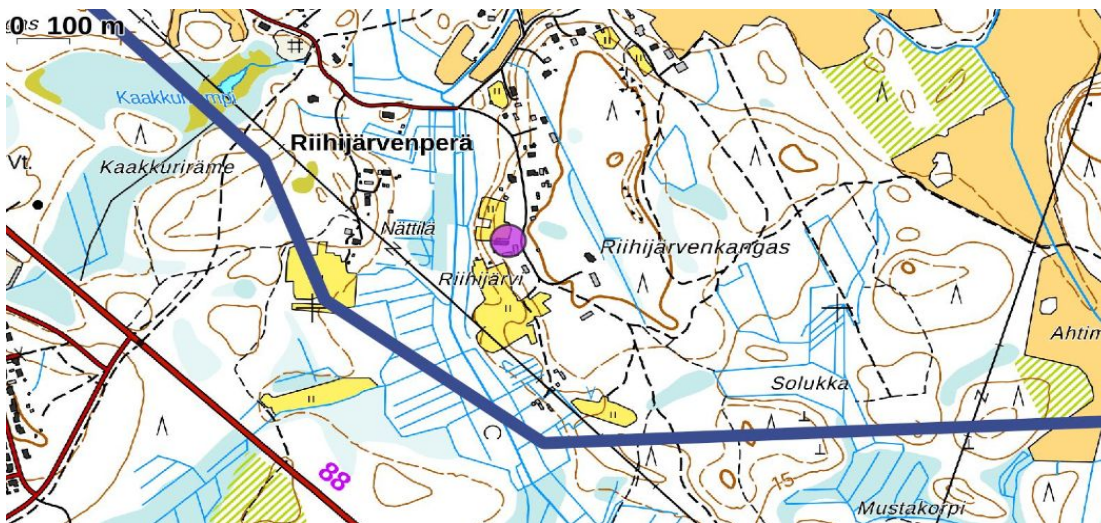
Voimajohtolinjauksen ylityspaikka Haaksiluodontien kohdalla, kuva koilliseen.

35. RAAHE Riihijärvi

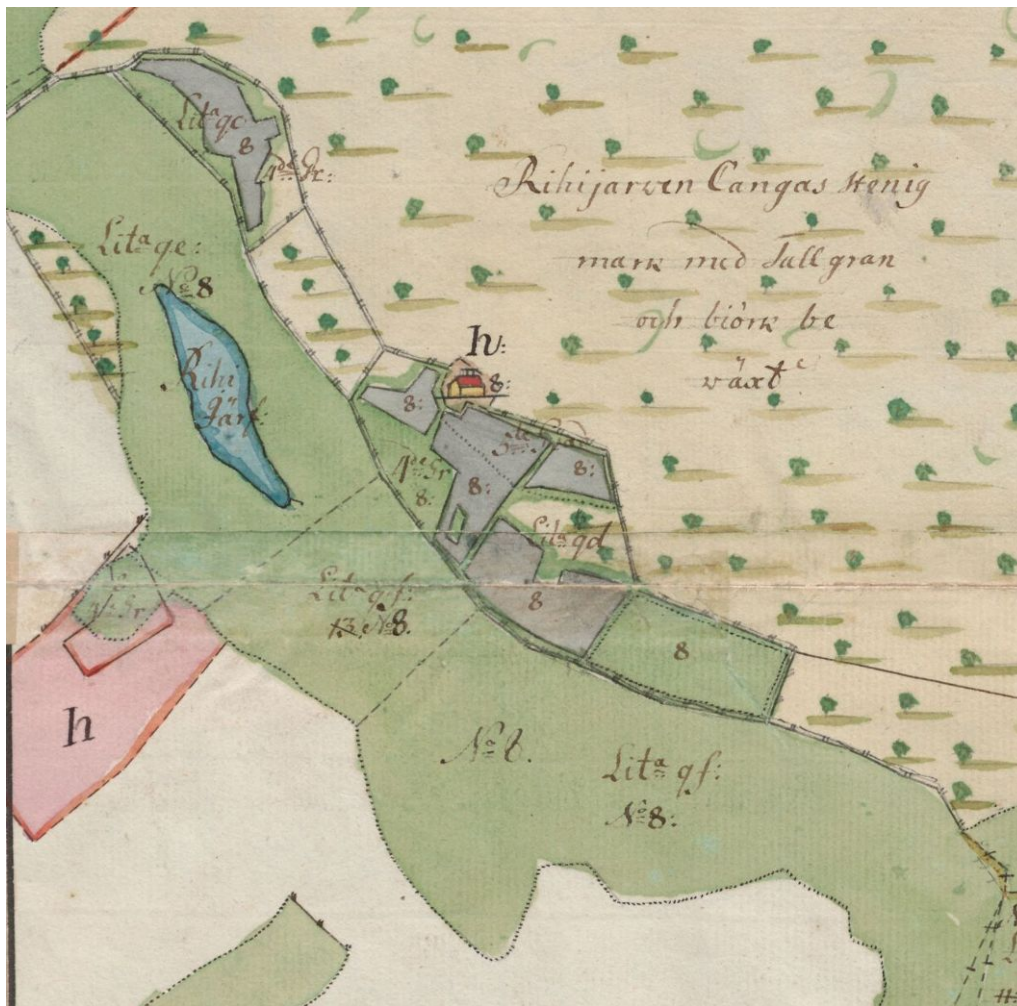
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4143L
Laji	muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	244108
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7172139 I: 381373
Tyyppin tarkenne	kyläpaikat	N2000	Z n. 17,50 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	asemointi vuoden 1762 isojako- kartan perusteella
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	ei inventoitu

Kuvaus: Riihijärvi on yksi Raahen kantataloista, se sijaitsee Riihijärvenperällä Savolahden kylässä. Kohdetta ei inventoitu, se sijaitsee johtolinjauksesta n. 270 metrin etäisyydellä.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Etäisyys olemassa olevan voimajohtolinjan eteläpuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 270 m.
-----------------------------------	---

Riihijärvi.

Yksityiskohta vuoden 1762 isojakokartasta. Riihijärven talo silloisen pienen Riihijärven itäpuolella, Riihijärvi on nykyisin laskettu järvi. Kartta. Kansallisarkisto: F10a:29/12 Savolahti; Savolahti och Palo byar, karta över åker och äng med delningsinstrument, ävensom skogs- och utmarks avvittningsinstrument.

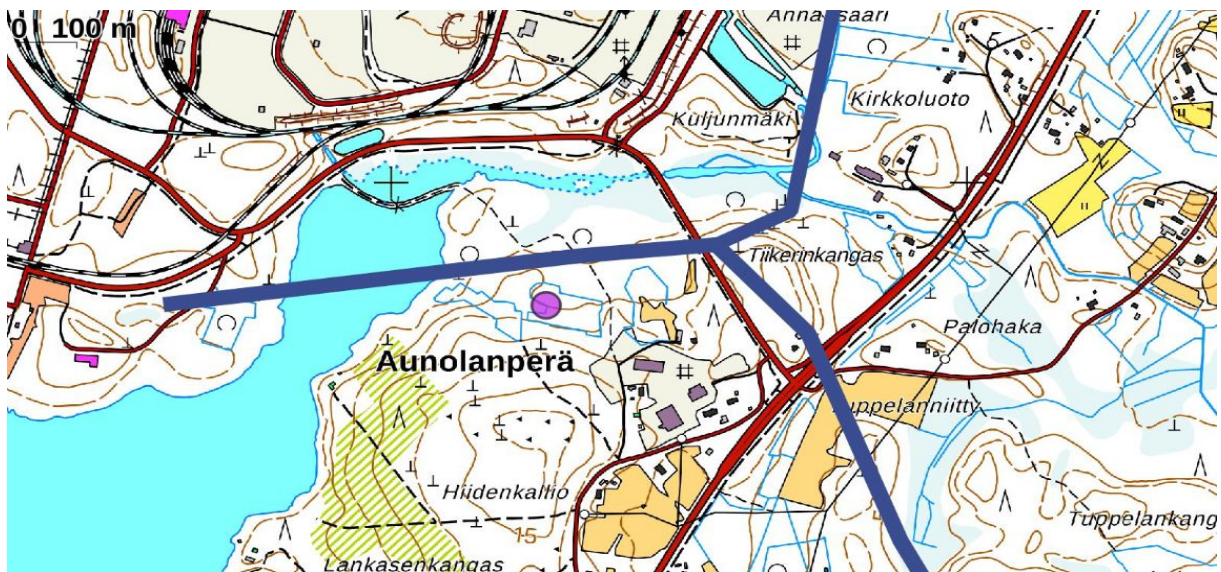
36. RAAHE Salmela

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	R4141R
Laji	muu kulttuuriperintökohde ?	Vanha yleislehtijako	244108
Tyyppi	asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7170767 I: 377269
Tyypin tarkenne	kyläpaikat/torpat	N2000	Z n. 5 m
Ajoitus	historiallinen	Koordinaattiselite	asemointi vuoden 1760 isojako- kartan perusteella
Aiemmat tutkimukset	-	Inventointimenetelmät	ei inventoitu
Aiemmat löydöt	-	Inventointilöydöt	-

Kuvaus: Vuoden 1760 isojakokartalle on merkitty Salmelan torppa ja siihen kuuluneita peltoja Aunolanperälle silloisen Salonlahden etelärannalla, nykyisen Kuljunlahden pohjukan itäpuolella. Torpan pellot ovat olleet viljeltyinä 1970-luvulle saakka. Torpan paikan läheisyydessä on ollut tuolloin vielä useita taloja ja niihin liittyviä pieniä peltoaloja. Johtolinjaus kulkee torpan paikan pohjoispuolella n. 90 metrin etäisyydellä hakkuualueella ja metsässä. Torpan paikkaa ei inventoitu.

Ehdotus suojavyöhykkeeksi:	Etäisyys pohjoispuolella kulkevaan johtolinjaukseen on n. 90 m.
----------------------------	---

Salmela.

Ks. myös vuoden 1954 peruskartta sivulla 17.

Yksityiskohta vuoden 1760 isojakokartasta, Salmelan torppa Salonlahden etelärannalla, vastarannalla on Kulju. Kartta. Kansallisarkisto: Saloinen F10a:30/1.; karta över åker och äng med delningsinstrument jämte skogs- och utmarks avvittningsbeskrivning över hemmanen.

9. Aineistoluettelo

Arkistoaineisto:

Kansallisarkisto: Isojakokartat, **Saloinen** F10a:30/1-20; N:o 1-16, karta över åker och äng med delningsinstrument jämte skogs- och utmarks avvittningsbeskrivning över hemmanen N:o 1-16 i denna by (1761-1801).

Savolahti; Savolahti och Palo byar F10a:29/1-23_1, karta över åker och äng med delningsinstrument, ävensom skogs- och utmarks avvittningsinstrument: (1762-1762)

Piehinki F10a:31/1-31i; N:o 1-26, ägokarta med protokoll och delningsinstrument över åker och äng

1769 - 1784

Siikajoki F15:1/1-64; Ägokarta med beskrivning över Siikajoki, Ylipää, Merikylä och Karinkanta byars åker och äng omfattande även utby byars en del ägor (1759-1765)

F11:2/1-8; Protokoll och beskrivning över åker och äng underlydande hemmanen N:o 1-34 i denna by, N:o 1-14 och 16-22 i Ylipää by, N:o 1-8 i Merikylä by och N:o 1-3 i Karinkanta by (1786-1786)

F15:2/1-16; Storskifteskarta över skogsmarken jämte protokoll, karta- och delningsbeskrivning innefattande N:o 3-29 och 31-34 i denna by (1765-1793)

F14:13/1-7; Hemmanen N:o 1, 2, 13, 14 och 35 i denna by, N:o 1 och 2 i Karinkanta by, N:o 3, 5, 7 och 8 i Merikylä by och N:o 2, 4, 10 och 15 i Ylipää by av denna socken

Revonlahti F12:1/1-38; N:o 1-29 och 32-38 i denna by samt N:o 1-6 i Ruukki by av Paavola socken, storskifteskarta över åker och äng med delningsbeskrivning (1781-1784)

Ruukki F11a:7/1-16. Storkigteskarta med beskrivning över skogs- och utmarken (1784-1797)

Maanmittaushallituksen uudistushakemisto Bia:44, Bia:45

Digitaalinen aineisto:

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto: Pitäjänkartat, Raahen, Siikajoki, Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, <https://astia.narc.fi/astiaUi/digiview.php?imageld=6182682&aytun=1084258.KA&j=108425>

Geologian tutkimuskeskus,

<http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.htm>

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu, Tutkimusraportit, http://www.kparkeologia.fi/?page_id=132

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu,

<https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

<http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Mikroliitti Oy, Arkeologisten töiden raporttiarkisto 1988-2020, <https://mikroliitti.fi/Arkisto/>

Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna, arkeologiset kohteet ja kulttuuriympäristön tutkimusraportit arkeologia, <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

Suomen ympäristökeskus, <https://www.syke.fi/avointieto>

Vanha kartta, <https://expo.oscapps.jyu.fi/s/vanhakartta/page/etusivu>

Kirjallisuus:

Hiltunen Mauno, Siikajokilaakso keskiajalta vuoteen 1860. Siikajokilaakson historia I. 1996.

Kehusmaa Aimo, Pohjanmaan rantatie Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan liitto. Oulun tiepiiri. 2000.

Levón Matti, Saloisten asukkaita ja elämää. 1974.

Paulaharju, Samuli, Wanha Raahen. 1925.

Pohjois- Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, Osa 3. Pohjois-Pohjanmaan seutukaavaliito. 1993.

Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015.

Raahen tienoon historia 1. 1990. Toivanen Pekka ja Aulis Forss

Raahen tienoon historia 2. 1995. Nygård Toivo, Rantatupa, Heikki, Toivanen Pekka ja Viita Ossi

Raahen tienoon historia 3. 1991. Lackman Matti

Söderhjelm, Alma, Raahen kaupunki 1649-1899. 1911.

Muu aineisto

Ingman, Santeri, Salon kihlakunnan muinaistieteellinen kertomus. Käsikirjoitus. 1888.

Europaeus, Aarne, Kertomus Saloisten Pirttivarauksen ja Paavolan ”jättiläiskirjoista”. Käsikirjoitus. 1910.

Raahen tehtaalla 400 kV:n voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointi. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma. SSAB Europe Oy ja AFRY Finland Oy. Tammikuu 2022.

Schulz Hans-Peter, rannansiirtymätaulukko.